

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 245/2024-325

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, zastúpeného AK PITOŇÁKOVÁ, s.r.o., Slovenská 5/B, Prešov, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 1/2017 z 11. apríla 2018 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 8/2018 zo 7. júna 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

rozhodol:

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 8/2018 zo 7. júna 2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 8/2018 zo 7. júna 2021 **zrušuje** v časti výroku vzťahujúcej sa na osobu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] **a vec mu v zrušenej časti vracia** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1285,13 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ doručil ústavnú sťažnosť ústavnému súdu 15. marca 2022, ktorú priebežne dopĺňal ručne spísanými podaniami. Dňa 16. februára 2024 sťažovateľ, zastúpený právnou zástupkyňou uvedenou v záhlaví tohto nálezu, na výzvu ústavného súdu (z dôvodu potreby zjednotenia a sumarizovania rozhodných námietok sťažovateľa, ktoré uplatňuje v konaní pred ústavným súdom ručne spísanými podaniami tak, aby boli jednoznačne zrozumiteľné rozsah a dôvody návrhu na začatie konania) doručil ústavnému súdu sumarizovanú ústavnú sťažnosť, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2, 3, 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 1, 2 a 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 2, 3 a 6 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b) a d), čl. 7 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto nálezu a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu. Navrhuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 1/2017 z 11. apríla 2018 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“) a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 8/2018 zo 7. júna 2021 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“; spolu s rozsudkom najvyššieho súdu ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia“) zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 245/2024-242 z 23. mája 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ (okrem iných, pozn.) bol v poradí druhým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1T/14/2007-19126 z 9. augusta 2016 (ďalej len „rozsudok Špecializovaného trestného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania:

- trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. decembra 2005 (ďalej aj „Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005“) (v bode 1 rozsudku);
- trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 a 2 písm. a), b) a c) a ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (v bode 13 rozsudku);
- trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. júna 2005, trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a trestného činu výtržníctva podľa § 202 ods. 1 a 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (v bode 17 rozsudku);
- trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. júna 2005 (v bode 18 rozsudku);
- pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 a 2 písm. i) a j) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 písm. a) a ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005

a trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona účinného do 30. júna 2005 (v bode 20 rozsudku),

za čo mu bol uložený úhrnný výnimočný trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov so zaradením do tretej nápravno výchovnej skupiny. Zároveň bol sťažovateľovi uložený ochranný dohľad na tri roky. Špecializovaný trestný súd rovnako zaviazal sťažovateľa (okrem iných) na náhradu škody špecifikovanej v rozsudku Špecializovaného trestného súdu. V ďalšom rozhodol o zhabaní v rozsudku špecifikovaných vecí, ktorých vlastníkom sa stal štát, ako aj odkázal poškodených v ňom menovaných s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

4. Uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/14/2007 z 11. apríla 2017 boli vo výroku a odôvodnení rozsudku Špecializovaného trestného súdu opravené zrejme nesprávnosti týkajúce sa údajov poškodených obchodných spoločností a údaje dotknutého občianskeho združenia.

5. Sťažovateľ (okrem iných) podal proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu (proti všetkým výrokom), ako aj proti postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 To 1/2017 z 11. apríla 2018 tak, že vo vzťahu k sťažovateľovi zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu vo výroku o vine vo vzťahu ku skutku v bode 1 a 18 tohto rozhodnutia, ako aj vo výroku o treste. Zároveň uznal sťažovateľa za vinného z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (v bode 1 rozsudku), za čo bol odsúdený (ako aj za skutky podľa bodu 13, 17 a 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu) na úhrnný výnimočný trest odňatia slobody v trvaní 24 a pol roka so zaradením do tretej nápravno výchovnej skupiny. Zároveň uložil sťažovateľovi ochranný dohľad v trvaní troch rokov. V skutku podľa bodu 18 rozsudku Špecializovaného trestného súdu bol spod obžaloby oslobodený.

6. O sťažovateľovom dovolaní (okrem iných, pozn.) podanom z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a h) Trestného poriadku proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, rozsudku najvyššieho súdu, ako aj proti postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 1 TdoV 8/2018 zo 7. júna 2021 tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutým rozhodnutiam sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje v nasledujúcich argumentačných okruhoch:

- a) bol nezákonne odsúdený na základe dôkazov, ktoré boli vykonané nezákonným spôsobom;
- b) výška trestu bola určená na základe nezákonne použitých priťažujúcich okolností;
- c) výška trestu bola určená neprimerane vzhľadom na neprimeranú dĺžku trvania trestného konania;
- d) v napadnutých rozhodnutiach absentuje vysporiadanie sa s jeho námietkami:
  - o navrhnutých dôkazoch, o ktorých nebolo riadnym spôsobom rozhodnuté odvolacím súdom, s čím sa následne nevysporiadal ani dovolací súd;
  - o uložení trestu mimo zákonnej trestnej sadzby v súvislosti s nesprávnou kvalifikáciou skutku – pokusu trestného činu vraždy [REDAKOVANÉ];

- o spochybnení jeho fyzickej účasti na pokuse trestného činu vraždy [REDACTED], ktorý vyplýva len z výpovede jediného svedka;
- o dôveryhodnosti svedka [REDACTED] (ďalej aj „spolupracujúca osoba“ alebo aj „spolupracujúci svedok“), ktorého nedôveryhodnosť vyplývala z rozporných skutočností v jeho výpovediach v porovnaní s inými dôkazmi;
- o odmietnutí [REDACTED] vypovedať v neskoršom štádiu trestného konania;

e) odvolací súd stratil doplnenie odvolania (sťažovateľa) zaslané mu 22. marca 2018 a toto odvolanie nemal k dispozícii v čase meritórneho rozhodnutia.

8. K tvrdeniu o dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, sťažovateľ uvádza:

8.1. Špecializovaný trestný súd na hlavnom pojednávaní neupozornil svedkov na následky krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona napriek tomu, že mu to ustanovuje § 265 ods. 2 Trestného poriadku, čím došlo k odsúdeniu sťažovateľa na základe nezákonne získaných dôkazov. Poučil ich len o následkoch krivej výpovede podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona, a teda len podľa § 131 ods. 1 Trestného poriadku [sťažovateľ pritom odkázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/45/2007 z 30. januára 2008, z ktorého v takom prípade vyplýva naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku]. Takýto postup mohol spôsobiť nevedenie si následkov krivej prísahy. Prípadné upozornenie [REDACTED], ale aj ostatných svedkov na následky krivej prísahy mohlo mať vplyv na obsah ich výpovedí, resp. mohli sa rozhodnúť nevypovedať alebo vypovedať pravdivo.

8.2. Odvolací súd sa k uvedenej námietke vyjadril na s. 53 a 93 svojho rozsudku, kde skonštatoval, že všetky dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom, čo je svojvoľné a nepreskúmateľné vyjadrenie. Zároveň je takým aj vyjadrenie dovolacieho súdu na s. 129 až 130 uznesenia najvyššieho súdu ako reakcia na uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, v ktorom odvolací súd uviedol, že len nenapraviteľné pochybenie môže bez ďalšieho viesť k záveru o nepoužiteľnosti príslušného dôkazu. Sťažovateľ namieta, že pochybenie sa buď stalo, alebo nestalo (dôkaz buď bol, alebo nebol vykonaný zákonným spôsobom) a pri uvedenom dovolacom dôvode nie je možné uvažovať o miere pochybenia. Nesúhlasí ani s vyjadrením dovolacieho súdu o tom, že «*„následky nerešpektovania jednotlivých zákonných ustanovení o dokazovaní až na malé výnimky (pozri § 119 ods. 4 a § 129 TP) Trestný poriadok výslovne neustanovuje“*», ako ani s tým, že poučenie o následkoch krivej prísahy má slúžiť v prospech svedka, ktorý vypovedá. Jeho výpoveď bez poučenia môže viesť k tomu, že nevypovie pravdu, a teda nebude dosiahnutý účel výpovede, ktorým je riadne zistenie skutkového stavu, a môže viesť až k odsúdeniu nevinného človeka.

9. K tvrdeniu, že výška trestu bola určená na základe nezákonne použitých prítiažujúcich okolností:

9.1. Sťažovateľ konštatuje, že bol uznaný za vinného z trestného činu podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výške 25 rokov; neskôr odvolacím súdom na 24 a pol roka z dôvodu jeho oslobodenia spod jedného zo skutkov obžaloby. Trest mu bol uložený za použitia (okrem iného) prítiažujúcich okolností podľa § 34 písm. ch) a j) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, t. j. že trestný čin páchal alebo v ňom pokračoval po dlhší čas a bol už pre trestný čin odsúdený. Tieto boli podľa jeho názoru aplikované v rozpore so zákonom, keďže v čase vyhlásenia rozsudku Špecializovaného trestného

súdu boli jeho predchádzajúce odsúdenia zahladené. Prvostupňový súd ich však považoval za významné (s. 282 až 283 jeho rozsudku), čo spôsobilo uloženie mu trestu odňatia slobody pri hornej hranici trestnej sadzby. Sťažovateľ uvádza, že práva podľa čl. 7 dohovoru sú porušené aj vtedy, ak súd prihliadne na okolnosti, ktoré ho vedú k uloženiu prísnejšieho trestu (aj keď v rámci zákonnej trestnej sadzby) ako k trestu, ktorý by bol uložený, ak by súd na také okolnosti neprihliadol.

9.2. Dovolací súd prisvedčil sťažovateľovi, že obe príťažujúce okolnosti boli síce nesprávne konštatované, avšak v konečnom dôsledku vyhodnotil predmetné pochybenie ako také, ktoré nemalo žiadny vplyv na uloženie výšku trestu, čo sťažovateľ považuje za arbitrárne. Rozporuje aj jeho argumentáciu o pohľade na príťažujúce okolnosti podľa „starého“ Trestného zákona, ktorý «*iba*» prikazoval zväžiť zistené príťažujúce a poľahčujúce okolnosti (s. 135 uznesenia najvyššieho súdu). Sťažovateľ je presvedčený o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže mu bol uložený dlhší trest, ako mu mal byť uložený.

10. K tvrdeniu o neprimeranej výške trestu vzhľadom na neprimeranú dĺžku trestného konania:

10.1. Sťažovateľ poukazuje na to, že trestné konanie v jeho veci trvalo takmer trinásť rokov, z toho jedenásť rokov súdne konanie a dva roky prípravné konanie. V podanom odvolaní doslova síce nenamietal neprimeranú dĺžku konania, no namietal neprimeraný trest a táto skutočnosť bola dostačujúca na to, aby sa odvolací súd zaoberal aj touto námietkou (primeranosti, resp. neprimeranosti trestu) vzhľadom na dĺžku konania, ku ktorej sťažovateľ neprispel svojim konaním. Tým, že tak najvyšší súd nespravil, porušil jeho právo na spravodlivý proces. Podľa názoru sťažovateľa možno v predmetnej veci, zohľadniac aj čl. 154c ods. 1 ústavy pri konštatovaní extrémnych prieťahov v konaní, pristúpiť k aplikácii čl. 13 v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zníženie trestu tak považuje za účinný prostriedok nápravy za neúmerne dlhé konanie.

11. K argumentácii týkajúcej sa spolupracujúceho svedka [REDACTED]:

11.1. Sťažovateľ v konkrétnostiach uvádza, že v priebehu konania namietal dôveryhodnosť spolupracujúceho svedka [REDACTED], ktorá vyplývala z rozporných skutočností (ktoré popisuje v ústavnej sťažnosti) v jeho výpovediach, ako aj v porovnaní s inými dôkazmi, čím argumentoval v podanom odvolaní. Odvolací súd sa s ním namietanými rozpormi žiadnym spôsobom nevysporiadal. Súdy podľa jeho názoru nevenovali žiadnu, resp. dostatočnú pozornosť výhodám, ktoré boli tejto spolupracujúcej osobe poskytnuté, a jeho motivácii vypovedať tak, ako vypovedal. Sťažovateľ rozporuje aj argumentáciu Špecializovaného trestného súdu o vierohodnosti svedka odôvodnenú znaleckým posudkom znalca z odboru psychológie [REDACTED] ktorá je podľa jeho názoru irelevantná. Dovolací súd na námietky týkajúce sa uvedeného svedka reagoval odkazom na časť V.1.4. uznesenia najvyššieho súdu, ktorá sa týkala posúdenia dovolania odsúdeného [REDACTED]. Takýto spôsob odkazu na inú časť rozhodnutia, ktorá sa týkala iného odsúdeného, sťažovateľ považuje za porušenie svojho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, keďže dovolaciemu súdu predstrel konkrétne námietky týkajúce sa nedôveryhodnosti svedka [poukazuje aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Adamčo proti Slovenskej republike č. 45084/14 z 12. 11. 2019 (ďalej aj „Adamčo proti Slovenskej republike“) v súvislosti s odsúdením na podklade výpovede „kajúcnika“]. Nesúhlasí ani s posúdením rozporuplnej výpovede [REDACTED] zo strany dovolacieho súdu, ktorá predstavovala jediný rozhodujúci dôkaz proti jeho osobe (s. 93 uznesenia najvyššieho súdu,

že spomínaný rozsudok ESLP je aplikovateľný na konanie do právoplatného skončenia veci, «nie však v dovolacom konaní na základe iného ako „ministerského dovolania“»).

11.2. Sťažovateľ vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] namietal jeho odmietnutie vypovedať z dôvodu obavy z nebezpečenstva trestného stíhania po tom, čo boli všetky jeho výsluchy vykonané iba prostredníctvom telemostu (pre jeho zaradenie do programu na ochranu svedkov) a jeho osobná prítomnosť na hlavnom pojednávaní bola v následne prebiehajúcim trestnom konaní možná iba z dôvodu, že bol z programu na ochranu svedkov vyradený pre hrubé porušenie podmienok. S poukazom na závery rozsudku ESLP vo veci VIDGEN proti Holandsku č. 29353/06 v tejto súvislosti namieta spôsob vysporiadania sa dovolacieho súdu s popísanou skutočnosťou, ktorý ju uzatvoril tak, že odmietnutie vypovedať bolo právo svedka [REDAKOVANÉ] (s. 91 uznesenia najvyššieho súdu). Uvádza, že svedka nemožno nútiť vypovedať, ak má zákonné dôvody na odopretie výpovede, avšak ak takto koná, potom súd musí zachovať právo iných obžalovaných na spravodlivé súdne konanie (tento postup ovplyvnil práva obžalovaných). Súd mal teda vyhodnocovať vierohodnosť tohto svedka aj v kontexte jeho odmietnutia vypovedať v neskoršom štádiu trestného konania.

11.3. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že všeobecné súdy neučinili zadosť jeho právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Uvádza, že „bol odsúdený za vraždu iba na základe jediného dôkazu“, a to výpovede spolupracujúceho svedka (skutok v bode 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu). Hoci súdy poukazovali v jeho veci aj iné dôkazy, ktoré ho usvedčovali, je presvedčený, že iné dôkazy o jeho vine nesvedčia. Dôkazy, ktoré svedčali v jeho prospech, prvostupňový súd v rozhodnutí neuviedol (t. j. že sa na mieste činu nenachádzal a v ruke nedržal zásobník, ktorý mal byť určený do zbrane, ktorou došlo k vražde, a ktorý mal vypadnúť práve páchatelovi). Na zásobníku sa nenachádzali pachové stopy sťažovateľa ako páchatel'a trestného činu, ale práve svedkove. O tejto skutočnosti svedčí Správa o výsledku porovnávania pachových stôp z 30. apríla 2005. Pokiaľ ide o dôkazy – výpoveď spolupracujúceho svedka, sťažovateľ uvádza, že jeho výpoveď všeobecné súdy považovali za pravdivú iba s odkazom na psychologický posudok a skutočnosť, že výpoveďou obvinil aj sám seba. Nezaoberali sa dostatočne tým, že im sťažovateľ poukázal na veľké množstvo rozporov v jeho výpovedi.

12. K argumentácii o absencii vysporiadania sa všeobecných súdov s navrhovanými dôkazmi:

12.1. Všeobecné súdy odmietli akékoľvek sťažovateľove návrhy na doplnenie dokazovania s lakonickým odôvodneným o tom, že nie sú potrebné, keďže o jeho vine svedčia iné priame aj nepriame dôkazy. Sťažovateľ uvádza, že v priebehu konania (pred odvolacím súdom) navrhoval vykonať konkrétne dôkazy: výsluch svedkyne (bezdomovkyne) [REDAKOVANÉ], vyšetrovací pokus týkajúci sa pachových stôp, výsluch znalca [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], výsluch svedkov „na jeho aliby vo vzťahu ku skutku v bode 13 rozsudku, kde bol pri lúpeži usmrtený [REDAKOVANÉ]“, výsluch [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ku skutku vraždy [REDAKOVANÉ] a k iným skutočnostiam, výsluch svedka [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], prečítanie výpovede svedka [REDAKOVANÉ] z prípravného konania z 30. mája 2006, výkon opätovného psychologického vyšetrenia pre rozpory v jeho výpovediach a vyžiadanie správy, z akého dôvodu bol [REDAKOVANÉ] vyradený z programu na ochranu svedkov. Odvolací súd tieto dôkazy nevykonal, nerozhodol o nich a nezaujal k nim ani žiadne stanovisko. Sťažovateľ argumentuje, že tieto skutočnosti následne namietal v dovolacom konaní podľa § 371 ods. 1

písm. c) Trestného poriadku. Podľa jeho názoru mu dovolací súd nedal odpoveď na námietku týkajúcu sa povinnosti odvolacieho súdu vysporiadať sa s navrhovanými dôkazmi pred meritórnym rozhodnutím v jeho neprospech. Všeobecné súdy sa obmedzili na konštatovanie nadbytočnosti a nepotrebnosti vykonania takých dôkazov z dôvodu preukázania viny inými dôkazmi, čo je v okolnostiach dotknutej veci nepostačujúci záver. Sťažovateľ je toho názoru, že „z dôkazov vymenovaných ŠTS na str. 225-248 je nepochybné, že neexistujú žiadne ďalšie priame alebo aspoň nepriame dôkazy o vine sťažovateľa“. V konkrétnostiach sa zameril na popísanie snahy o vykonanie výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ]

13. K argumentácii týkajúcej sa pokusu trestného činu vraždy [REDAKOVANÉ]:

13.1. Sťažovateľ namieta nevysporiadanie sa dovolacieho súdu s argumentáciou o uložení mu trestu mimo zákonnej trestnej sadzby v súvislosti s nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku – pokusu vraždy [REDAKOVANÉ], ktorú uplatnil ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Ten v uznesení najvyššieho súdu (s. 138) konštatoval, že námietky, na ktoré explicitne vo svojom rozhodnutí dovtedy nereagoval, nebolo možné podradiť pod žiadny dovolací dôvod. Uvádza, že obsah tejto jeho námietky jednoznačne poukazoval na „*nespokojnosť s nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku*“, čo je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku presahujúcim k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

13.2. Sťažovateľ v priebehu konania spochybňoval svoju fyzickú účasť na skutku – vražde [REDAKOVANÉ] (návrhmi na dokazovanie, skutočnosťami vyplývajúcimi z vykonaných dôkazov). V podanom dovolaní smerovali dovolacie námietky [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] proti tomu, že odvolací súd nereagoval na jeho obhajobu, ktorá ho vylučovala z fyzickej prítomnosti na tejto vražde. Dovolací súd sa s nimi riadne nevysporiadal.

14. Sťažovateľ napokon argumentuje, že najvyšší súd ako odvolací súd stratil jeho doplnenie odvolania (22. marca 2018), a teda ho nemal k dispozícii v čase meritórneho rozhodnutia. Tým, že sa nevysporiadal s jeho námietkami uplatnenými v tomto doplnení, porušil ním označené práva.

15. Dňa 2. apríla 2024 sťažovateľ doručil ústavnému súdu ďalšie rukou spísané doplnenie ústavnej sťažnosti, ktorým doplnil prílohy k ústavnej sťažnosti spolu s ich popisom.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, replika sťažovateľa a ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

16. Najvyšší súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril prostredníctvom sudcu spravodajcu a zároveň predsedu dovolacieho senátu konajúceho v dotknutej veci, ktorý považuje ústavnú sťažnosť (v ktorej podľa jeho názoru sťažovateľ v podstate vyjadruje nesúhlas s rozhodnutím o podanom dovolaní) za neopodstatnenú, a navrhol, aby jej ústavný súd nevyhovel. V konkrétnosti sa vyjadril k jeho jednotlivým sťažnostným námietkam.

17. K sťažovateľovmu tvrdeniu, že bol odsúdený na podklade nezákonne vykonaných dôkazov, t. j. výsluchov svedkov v rozpore s § 265 ods. 2 Trestného poriadku o poučení o trestnoprávných

následkoch krivej prisahy, najvyšší súd poukázal na postačujúcu odpoveď dovolacieho súdu na s. 130 uznesenia najvyššieho súdu, ktorú v podstatnom citoval.

18. K vplyvu nesprávne priznaných priťažujúcich okolností na výmeru trestu u sťažovateľa najvyšší súd konštatoval, že táto okolnosť nemala podstatný vplyv na jeho právne postavenie (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku), a preto nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dôvody tohto záveru (s. 135 a 136 uznesenia najvyššieho súdu) spočívajú v odlišnosti významu skúmania pomeru, resp. zistenia prevahy poľahčujúcich alebo priťažujúcich okolností v aktuálnej právnej úprave a v Trestnom zákone č. 140/1961 Zb., podľa ktorého bol ukladaný trest sťažovateľovi. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia zároveň vyplýva, že toto pochybenie nemalo vplyv ani na samotnú výmeru trestu, keďže tá bola určená na základe celkom odlišných úvah.

19. Sťažovateľova námietka o nezohľadnení neprimeranej dĺžky súdneho konania pri rozhodovaní o výmere trestu podľa najvyššieho súdu nenaplnila parametre žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (s. 131 a 132 uznesenia najvyššieho súdu).

20. Ku kvalite odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu:

a) s poukazom na konkrétne časti odôvodnení všeobecných súdov (všeobecne na s. 116 až 120 a konkrétne na s. 106, 120 až 123 uznesenia najvyššieho súdu, s. 94 rozsudku najvyššieho súdu a s. 256 až 258 rozsudku Špecializovaného trestného súdu) najvyšší súd uviedol, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že by dovolací súd prehliadol jeho námietku týkajúcu sa nesplnenia povinnosti riadneho odôvodnenia nepotrebnosti vykonania ním navrhovaných dôkazov, resp. že by sa tým nižšie súdy nezaoberali;

b) námietka uloženia trestu mimo zákonom ustanovenú trestnú sadzbu prepojená s argumentáciou, že sa sťažovateľ dotknutého skutku (v bode 20 rozsudku) nedopustil, nemá podľa dovolacieho súdu relevanciu, keďže tento druh námietok popierajúcich spáchanie trestného činu je oprávnený v dovolacom konaní účinne vznášať iba minister spravodlivosti (s. 138 uznesenia najvyššieho súdu);

c) argumentácia, že sťažovateľ bol z pokusu o vraždu odsúdený výlučne na podklade výpovede jediného svedka, mala pre dovolací súd význam len z hľadiska posudzovania dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a teda splnenia požiadavky riadneho odôvodnenia výroku o vine, čím sa zaoberal, keď v podstate uviedol, že vina môže byť uznaná na základe výpovede aj len jediného svedka a že zákonnosť takéhoto dôkazu bez ďalšieho nijako nespochybňuje, ak ide o spolupracujúcu osobu (§ 10 ods. 23 Trestného poriadku) (s. 92 uznesenia najvyššieho súdu). Poukázal pritom na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 343/2022-43 z 28. septembra 2023 (body 21 až 23), ktorý sa s predmetným záverom stotožnil. Pokiaľ sťažovateľ pripísal iný význam a obsah jednotlivým dôkazom, svojím dovolaním opäť prekročil rámec jemu prípustných dovolacích dôvodov;

d) dôveryhodnosťou svedka [REDAKOVANÉ] sa dovolací súd zaoberal prípustne na jednom mieste uznesenia najvyššieho súdu v rámci odpovede na dovolanie iného obvineného (s. 92 až 107 a 136 až 137). Za rozhodné v tomto smere považuje to, že obhajoba od počiatku vedela, že ide o spolupracujúcu osobu a svedok od počiatku vypovedal bez podstatných rozporov (čo zásadným spôsobom skutkovo odlišuje túto vec od situácie vo veci Adamčo proti Slovenskej republike), pričom jeho výpovede mala obhajoba možnosť v priebehu celého trestného konania spochybniť. Výpovede tohto svedka zároveň posilňuje sústava nepriamych (podporujúcich) dôkazov, najmä

výpovede poškodených a svedkov, závery znaleckých posudkov, odborných vyjadrení a celý rad listinných dôkazov (s. 97 uznesenia dovolacieho súdu; z hľadiska použiteľnosti výpovede spolupracujúcej osoby v kontexte čl. 6 ods. 1 dohovoru – odkaz na rozsudok ESĽP vo veci Xenofontos a iní proti Cypru z 25. 10. 2022, sťažnosť č. 68725/16, body 79 a 85). Vo vzťahu k dôveryhodnosti tohto svedka opätovne poukázal na závery nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 343/2022-43 z 28. septembra 2023 (body 24 až 30);

e) dovolací súd venoval osobitnú pozornosť (na s. 89 až 91 a s. 137) rozhodnutiu svedka [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nevypovedať od určitého štádia trestného konania, pričom aj tieto úvahy boli akceptované zo strany ústavného súdu v bodoch 18 a 19 nálezu č. k. III. ÚS 343/2022-43 z 28. septembra 2023.

21. K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práv v nadväznosti na stratu doplnenia jeho odvolania najvyšší súd sumarizoval, že námietky, ktoré sa nedostali k odvolaciemu súdu, mohol sťažovateľ obsiahnuť v dovolaní, pričom do úvahy prichádzal aj návrh na povolenie obnovy konania. Zároveň poukázal na to, že rozhodnutiu o odvolaní sťažovateľa predchádzalo verejné zasadnutie odvolacieho súdu, na ktorom ich mohol taktiež účinne uplatniť.

III.2. Replika sťažovateľa:

22. Sťažovateľ doručil repliku ústavnému súdu 30. júla 2024 prostredníctvom právnej zástupkyne, v ktorej zotrval na svojej sťažnostnej argumentácii, a zároveň sa vyjadril k stanovisku najvyššieho súdu.

23. Sťažovateľ k argumentácii dovolacieho súdu vo vzťahu k jeho sťažnostnému tvrdeniu o nezákonne vykonaných dôkazoch opätovne doložil ústavnému súdu vlastnoručne spísané podanie. Jeho podstatou bolo zotrvanie na tvrdeniach o nedostatočnom a nesprávnom vysporiadaní sa všeobecného súdu s námietkou týkajúcou sa nesplnenia povinnosti upozorniť svedkov na následky krivej prísahy (odkazuje na závery rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 12/2022 z 18. apríla 2023). Konštatuje, že porušenie tejto zákonnej povinnosti môže viesť k tomu, že svedok nebude vypovedať pravdivo, a tak nebude správne zistený skutkový stav veci.

24. K vyjadreniu najvyššieho súdu v otázke nesprávne priznaných priťažujúcich okolností a svojvoľnému odmietnutiu návrhov na doplnenie dokazovania sťažovateľ uvádza, že dovolací súd len zopakoval argumentáciu nachádzajúcu sa v uznesení najvyššieho súdu bez toho, aby reagoval na jeho námietky uplatnené v ústavnej sťažnosti. Obdobne tomu bolo aj v prípade jeho stanoviska k námietke týkajúcej sa uloženia trestu mimo zákonom ustanovenú trestnú sadzbu. Sťažovateľ rozporuje tvrdenie najvyššieho súdu, že by túto námietku podložil len argumentáciou, že sa dotknutého skutku (skutok v bode 20 rozsudku) nedopustil. Poukázal pritom na argumentáciu uplatnenú na s. 40 uznesenia najvyššieho súdu, kde je uvedená jeho námietka týkajúca sa nesprávnej právnej kvalifikácie skutku vraždy, a rovnako tak na čl. VI ústavnej sťažnosti, z ktorej jasne vyplýva obsah dovolacej námietky. Zároveň popiera, že by sa odpoveď na pertraktovanú otázku nachádzala na s. 138 uznesenia najvyššieho súdu, ako to uviedol dovolací súd.

25. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že nezohľadnenie neprimeranej dĺžky súdneho konania pri rozhodovaní o výmere trestu naplnilo parametre dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Ak súd pri ukladaní trestu totiž neprihliadol na dĺžku konania (neprihliadol na všetky okolnosti veci), potom mu uložil trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby.

26. Vo vzťahu k odkazu najvyššieho súdu na závery rozsudku ESĽP vo veci Xenofontos a iní proti Cypru z 25. októbra 2022, sťažnosť č. 68725/16 (v súvislosti s vyhodnotením výpovede [REDAKOVANÉ]), sťažovateľ poukázal na odlišnosti v skutkovej a právnej stránke oproti jeho prípadu a dôvody, pre ktoré u neho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pokiaľ ide o hodnovernosť výpovedí tejto osoby, sťažovateľ uvádza, že súdy nevenovali pozornosť výhodám, ktoré boli tejto spolupracujúcej osobe poskytnuté, pretože tieto výhody ani nepoznali, v nadväznosti na čo nemohli riadne posúdiť jej hodnovernosť. Mali vedomosť len o prerušení jej trestného stíhania, avšak nezaujímali sa o to, ako bude jej trestné stíhanie pokračovať. Súdy sa nevysporiadali s okolnosťami, za ktorých začal [REDAKOVANÉ] vypovedať. Odôvodnenie všeobecných súdov vo vzťahu k tejto otázke považuje za nedostatočné. Sťažovateľ ďalej konštatoval, že obhajoba ho mohla vypočúť iba prostredníctvom telemostu, keďže vypovedať iným spôsobom následne odmietol.

27. Sťažovateľ akcentuje, že žiadny zo súdov nereagoval na jeho námietky o neexistencii nepriamych dôkazov, ktoré by ho usvedčovali zo spáchania skutku v bode 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu. Súd len odkazoval na odôvodnenia rozhodnutí jemu podriadených súdov bez toho, aby uviedol, aké konkrétne nepriame dôkazy svedčia o účasti sťažovateľa na trestnom čine vraždy. Sťažovateľ uvádza, že „neexistujú žiadne údajné nepriame dôkazy, na ktoré súdy opakovane poukazujú, keďže ide iba o dôkazy o tom, že sa skutok stal a ako sa stal ale nesvedčia o tom, že ho mal spáchať sťažovateľ. Ak by súdy nejakým konkrétnym nepriamym dôkazom disponovali, potom sťažovateľovi nie je zrejmé, prečo jasne a jednoznačne takýto dôkaz nepomenujú, aby aj sťažovateľovi bolo zrejmé, ktorý konkrétny dôkaz svedčí o jeho vine.“. Sumarizuje, že postup súdov pri jeho odsúdení iba na základe výpovede spolupracujúcej osoby nie je v súlade s judikatúrou ESĽP.

28. Sťažovateľ sa nestotožňuje ani s odkazom najvyššieho súdu na závery nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 343/2022-43 z 28. septembra 2023, v súvislosti s čím poukazuje na odlišnosti medzi jeho vecou a vecou tamojšieho sťažovateľa vedenou pod sp. zn. III. ÚS 343/2022 (napr. iná argumentácia, odsúdenie za iné skutky). Zároveň dodal, že podľa jeho informácií sťažovateľ, ktorého sa týka vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 343/2022, podal sťažnosť na ESĽP, ktorá dosiaľ nebola vyhodnotená ako neprípustná a ESĽP sa ňou bude zaoberať.

29. Sťažovateľ okrem repliky zároveň doručil ústavnému súdu 30. júla 2024 vlastnoručne spísané doplnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom samostatne nesúhlasne reaguje na vyjadrenie v jeho trestnej veci konajúceho predsedu dovolacieho senátu najvyššieho súdu.

29.1. K nedôveryhodnosti svedka [REDAKOVANÉ] sťažovateľ poukazuje na rozpor medzi jeho výpoveďami (tvrdil, že strelec stál pri pravých zadných dverách motorového vozidla) a závermi znaleckého posudku č. 2/2014 [REDAKOVANÉ] týkajúcimi sa určenia pozície strelca strieľajúceho na zavraždeného [REDAKOVANÉ] (vyvrátená verzia svedka) a v nadväznosti naň aj obsahom výpovede znalca [REDAKOVANÉ], ktorý potvrdil, že miesto strelca sa v priebehu streľby menilo. Zároveň opisuje rozpory vo výpovedi [REDAKOVANÉ] týkajúce sa časového sledu udalostí a motívu, ktoré viedli k vražde [REDAKOVANÉ], v nadväznosti na čo konštatoval arbitrárnosť a svojvoľnosť rozsudku Špecializovaného trestného súdu v tejto jeho časti, ktorý podľa jeho názoru vyhodnotil vykonané dokazovanie nedostatočne a ustálil skutkové závery tak, že v nich existujú dôvodné pochybnosti, čo napokon namietal aj v odvolacom konaní. Konkretizuje pritom svoje

odvolacie námietky, ako aj dôvody, ktoré viedli odvolací súd k potvrdzujúcemu rozsudku najvyššieho súdu, s ktorými sa nestotožňuje a ktoré mu podľa jeho názoru nedali odpoveď na uplatnenú argumentáciu (najmä rozpory vo výpovediach [REDAKOVANÉ] s inými vykonanými dôkazmi, jeho nedôveryhodnosťou). Odvolací súd podľa jeho názoru „skresľoval obsah vykonaných dôkazov“ tak, aby zapadli do výpovedí [REDAKOVANÉ]. V jeho veci nedošlo k prevereniu výpovedí spolupracujúcej osoby, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

29.2. Vo vzťahu k tvrdeniu o nezákonne vykonaných výsluchoch svedkov vzhľadom na ich neupozornenie na následky krivej prisahy s poukazom na iné rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľ uvádza, že sa nestotožňuje s vyjadrením predsedu senátu najvyššieho súdu (bod 17 tohto uznesenia, pozn.). Tvrdí, že účelom tohto obligatórneho poučenia je skutočnosť, aby svedok (najmä spolupracujúci) vypovedal pravdu, a tak bol pravdivo zistený skutkový stav veci.

29.3. Sťažovateľ k tvrdeniu o porušení jeho práv v nadväznosti na stratu doplnenia odvolania uvádza, že nesúhlasí s tvrdeniami najvyššieho súdu o tom, že námietky uplatnené v stratenom doplnení mal uplatňovať v ďalších štádiách konania. Zároveň popisuje, že jeden z návrhov na vykonanie dokazovania, ktorý uplatnil v tomto doplnení, bol návrh na prečítanie výpovede [REDAKOVANÉ] z prípravného konania z 30. mája 2006, ktorý navrhol po tom, ako svedok odmietol v určitom štádiu trestného konania vypovedať. Predmetný návrh a námietky s ním súvisiace teda uplatnil aj v priebehu dovolacieho konania, k čomu sa však dovolací súd opätovne nevyjadril.

29.4. V ostatnom (k tvrdeniu o neprimeranej výške trestu vzhľadom na neprimeranú dĺžku trestného konania) v podstate zopakoval svoju sťažnostnú argumentáciu.

III.3. K ústnemu pojednávaniu:

30. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov vrátane ich príloh a spisov predložených ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

31. Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu prednesených námietok sťažovateľa v rozsahu a z dôvodov, ktoré tento uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti, zamerajúc pritom svoju pozornosť na ústavnoprávne aspekty namietaných väd napadnutých rozhodnutí (podľa čl. II tohto nálezu, pozn.). Preskúmal tak, či skutočnosti namietané sťažovateľom v ústavnej sťažnosti majú oporu v spise a sú svojou povahou a intenzitou spôsobilé odobriť záver o porušení jeho práv a následne privodiť kasačný zásah zo strany ústavného súdu.

32. Napriek výzve ústavného súdu adresovanej právnenému zástupcovi sťažovateľa týkajúcej sa zosumarizovania jeho sťažnostných námietok (predložených v rámci viacerých ručne spísaných podaní) je potrebné uviesť, že v ústavnej sťažnosti sa stiera rozdiel medzi dovolacou a odvolacou argumentáciou, resp. medzi poukazom na túto argumentáciu a tou, ktorá bola uplatnená v konaní pred ústavným súdom. Zároveň nie je jednoznačne zrejmé ani to, ktoré námietky smerujú proti ktorému z dvoch napadnutých rozhodnutí. Časť sťažovateľom uplatnených námietok zároveň smeruje aj proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, ktorý sťažovateľ jednak v návrhu

na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti, nenamietal, a teda porušenia ním označených práv sa nedomáhal, a jednak ide o námietky, ktoré by aj v prípade relevantného namietania tohto rozhodnutia ústavný súd odmietol už pri predbežnom prerokovaní z dôvodu nedostatku právomoci na ich prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde. Sťažovateľ totiž disponoval riadnym opravným prostriedkom – odvolaním proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, ktoré aj využil, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal najvyšší súd ako odvolací súd, na základe čoho by bola vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti. Zohľadňujúc popísané skutočnosti, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť tak, ako je uvedené v ďalších častiach tohto nálezu.

33. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uplatnil námietky v niekoľkých argumentačných okruhoch. V sumári boli založené na tvrdení o nezákonnosti vykonaných dôkazov, neprimeranej a nesprávnej výške uloženého trestu, strate doplnenia podaného odvolania, odsúdení na podklade výpovedí nehodnovernej spolupracujúcej osoby, ktorá bola jediným dôkazom vo veci, a nevykonaní navrhovaných dôkazov a v súvislosti s uvedenými námietkami aj na argumentácii o nedostatočnom odôvodnení napadnutých rozhodnutí.

34. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

35. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku, v dôsledku čoho dochádza k vyhovaniu ústavnej sťažnosti zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý, a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý (m. m. IV. ÚS 320/2011).

36. S garanciami práva na spravodlivé súdne konanie je úzko spojená aj požiadavka preskúmateľnosti rozhodnutia, konkrétne s povinnosťou súdu poskytnúť dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z recentnej judikatúry ústavného súdu je možné vyvodiť záver, že ak odôvodnenie rozhodnutia neposkytuje odpoveď na podstatné argumenty strán, a tak porušuje požiadavky čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy, ide o nesprávny procesný postup súdu porušujúci právo na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 314/2020, IV. ÚS 80/2021).

IV.1. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom:

IV.1.1. K tvrdeniu o absencii vysporiadania sa so sťažovateľovými námietkami:

37. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 192/2023).

38. Aj z judikatúry ESĽP vyplýva, že súdy musia dostatočne jasne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, č. 19867/12, bod 84, m. m. IV. ÚS 268/2024).

39. Právomoc ústavného súdu je daná výlučne na prieskum rozhodnutí z hľadiska dodržania ústavných právnych princípov, t. j. či v konaní neboli porušené ústavnými predpismi chránené práva a slobody účastníka, či konanie bolo vedené v súlade s ústavnými princípmi a či toto konanie možno ako celok považovať za spravodlivé (m. m. Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3235/15, bod 23 odôvodnenia, m. m. I. ÚS 200/2023).

a) K námietkam týkajúcim sa spolupracujúcej osoby [REDAKOVANÉ] a odsúdenia sťažovateľa za trestný čin lúpeže a pokus trestného činu vraždy (skutok v bode 13 a 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu) [argumentácia v bode 7 písm. d) ods. 3 a 4, v bode 11 a 13.2. tohto nálezu]:

40. Ústavný súd najskôr pristúpil k preskúmaniu sťažovateľovej argumentácie o porušení jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia (v širšom ponímaní na spravodlivý proces) v súvislosti so spôsobom vysporiadania sa dovolacieho súdu s jeho námietkami týkajúcimi sa spolupracujúcej osoby [REDAKOVANÉ]. K uvedenému malo dôjsť len odkazom dovolacieho súdu na časť (V.1.4.) svojho uznesenia, ktorá sa týkala iného odsúdeného [REDAKOVANÉ]. Tento postup (odkaz na inú časť namietaného rozhodnutia) sťažovateľ považuje za neprípustný, keďže dovolaciemu súdu predostrel konkrétne námietky týkajúce sa nedôveryhodnosti spolupracujúcej osoby v jeho trestnej veci, s ktorými bolo potrebné sa osobitne vysporiadať.

41. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vzťahujúceho sa na osobu sťažovateľa (s. 123) vyplýva, že pokiaľ išlo o „otázku posúdenia/hodnotenia výpovede kľúčového svedka, tejto

sa dovolací súd už venoval na iných miestach (bod V.1.4), keď na závery tam uvedené odkazuje aj v tomto kontexte“. Dovolací súd tak v tejto súvislosti skutočne odkázal na obsah svojho rozhodnutia v časti V.1.4. označenej takto: „Námietka nezákonného (jediného priameho) dôkazu v podobe výpovede kľúčového svedka [REDAKOVANÉ], ktorý bez splnenia zákonných podmienok odmietol vypovedať na hlavnom pojednávaní 25. októbra 2010 po vrátení veci najvyšším súdom späť súdu prvého stupňa na opätovné konanie a rozhodnutie.“ Ako vyplýva zo záverov v tejto časti odôvodnenia (V.1.4., s. 92 uznesenia najvyššieho súdu, pozn.), dovolací súd vyhodnotil, že dovolacie námietky prednesené tak odsúdeným [REDAKOVANÉ] ako aj sťažovateľom sú natoľko obdobné, že k ich posúdeniu pristúpil spoločne, t. j. na jednom mieste rozhodnutia. Konkrétne konštatoval, že v otázke prístupu k hodnoteniu výpovede „kajúcnika“ sa vyjadrí v uvedenom úseku rozhodnutia (týkajúcej sa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) s tým, že v jeho neskoršej časti zaoberajúcej sa námietkami sťažovateľa už len odkáže na príslušnú časť. Len v uvedenom postupe (odkaz na rovnaké závery) ústavný súd nenašiel porušenie sťažovateľom označeného práva, keďže odkaz všeobecného súdu na inú časť toho istého rozhodnutia je v zásade možný, pokiaľ je z jeho obsahu dostatočne zrozumiteľný záver, že tento bol prehodnotený aj vo vzťahu k sťažovateľovi a jeho námietkam [primerane porovnaj I. ÚS 347/2022, ZNaU č. 75/2022 – ústavná udržateľnosť „odkazu“ (dokonca) na predchádzajúce rozhodnutia vo väzobných veciach]. Ako vyplýva z popísaných skutočností, prehodnotenie veci aj vo vzťahu k sťažovateľovi je v okolnostiach preskúmvanej veci dostatočne zrejmé. Obsah tejto časti rozhodnutia (V.1.4.) v nadväznosti na sťažovateľom uplatnené námietky je predmetom preskúmania ústavným súdom v nasledujúcich bodoch tohto nálezu.

42. Ústavný súd ďalej pristúpil k prevereniu ostatných námietok sťažovateľa týkajúcich sa argumentácie, že všeobecné súdy neučinili zadosť jeho právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v súvislosti s dôveryhodnosťou spolupracujúcej osoby [REDAKOVANÉ].

42.1. Sťažovateľ v postate tvrdí, že za skutok v bode 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu bol odsúdený na podklade jediného usvedčujúceho dôkazu, a to rozporuplnej výpovede tejto spolupracujúcej osoby, ktorá ostala osamotená bez podpory ostatných dôkazov, hoci súdy poukazovali aj na iné (nie je zrejmé aké) dôkazy, ktoré ho v tejto veci usvedčovali. Spochybňuje pravdivosť výpovedí spolupracujúcej osoby. Podľa jeho názoru všeobecné súdy považovali výpoveď [REDAKOVANÉ] za vierohodnú iba s odkazom na psychologický posudok a skutočnosť, že ňou obvinil aj sám seba. Nevenovali pritom dostatočnú pozornosť ani výhodám, ktoré boli tejto spolupracujúcej osobe poskytnuté.

43. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že inštitút spolupracujúcej osoby predstavuje významný a prospešný trestno-procesný inštitút, ktorého účelom je zvyčajne prekonať dôkaznú núdzu pri závažnej trestnej činnosti, ktorej odhaľovanie a preukazovanie je spravidla spájané s osobitnými ťažkosťami. Ide o legitímny nástroj v boji najmä proti organizovaným formám trestnej činnosti, často proti sofistikovanej kriminalite (osobitne náročnej napríklad spôsobom, rozsahom alebo subjektami jej páchania), ktorej prostriedky a prejavy sa častokrát prelínajú s legálnymi aktivitami, a tak sťažujú jej odhaľovanie a dokumentovanie. Takáto trestná činnosť je často organizovaná na viacerých úrovniach, kde sa všetci páchatelia mnohokrát ani navzájom nepoznajú (napr. v záujme bezpečnosti najmä jej vedúcich predstaviteľov), je sprevádzaná používaním utajovaných spôsobov a foriem modernej komunikácie a organizovaná na rôznych miestach, častokrát nielen v rámci jedného štátu. Všetky tieto činitele, jednotlivo aj v kombinácii,

potom prispievajú k tomu, že takáto trestná činnosť nie je odhalená vôbec, prípadne dostatočne včas. Zmyslom využitia inštitútu spolupracujúcej osoby je tak v rámci už uvedených skutočností záujem štátu odhaliť závažnú a inak ťažko dokázateľnú trestnú činnosť a napomôcť tak k splneniu účelu trestného konania (§ 1 Trestného poriadku).

44. Prvýkrát je možné pojem „spolpracujúci svedok“ (resp. korunný svedok) vo vzťahu k trestnému konaniu dohľadať v dôvodovej správe k zákonu č. 457/2003 Z. z., ktorým sa novelizoval vtedajší Trestný poriadok (zákon č. 141/1961 Zb. účinný do 31. decembra 2005, pozn.). Tá zavedenie tohto trestno-procesného inštitútu odôvodňovala najmä častou dôkaznou núdzou pri vyšetrovaní korupcie a organizovanej trestnej činnosti a z tohto dôvodu sa preto navrhlo výslovne upraviť v Trestnom poriadku postup orgánov činných v trestnom konaní v prípade osoby, ktorá sa spolupodieľala na páchaní trestnej činnosti, avšak dobrovoľne sa rozhodla pre spoluprácu. U takej osoby následne dôvodová správa predpokladala možnosť vyvolať určité zákonné úľavy v podobe dočasného odloženia vznesenia obvinenia, prípadne prerušenie trestného stíhania (ak obvinenie bolo už vznesené) s tým, že „prokurátor sa bude môcť rozhodnúť následne na základe svedectva tejto osoby v konaní o trestnom čine, v ktorom táto osoba vystupovala ako svedok, či voči nej zastaví trestné stíhanie, alebo bude pre takúto osobu požadovať mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody“.

45. Z už zmieneného legálneho ukotvenia využitia spolupracujúceho svedka v trestnom konaní je zrejmé, že jeho osobitosť spočíva v tom, že tento sa zvyčajne podieľa (priamo alebo nepriamo) na trestnej činnosti, ktorej objasňovanie je predmetom trestného konania. Práve z tejto skutočnosti možno následne odvodiť výhody jeho využitia pre účely dokazovania, keďže jeho znalosti o okolnostiach, za ktorých malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, o pomeroch či osobách, s ktorými trestnú činnosť mal páchať sám, totiž vyplňajú (ako už bolo naznačené) inak často neprekonateľnú dôkaznú núdzu v trestnom konaní. Ústavný súd však nabáda k obozretnosti, pretože tieto isté dôvody predstavujú pre trestné konanie paradoxne aj riziko, ktoré na účely spravodlivého konania nemožno ignorovať. Najväčším rizikom tohto dôkazného prostriedku (a dôkazu z neho získaného) je jeho objektivita, ktorá môže byť deformovaná vlastnými motívmi osoby, ktorá v tomto procesnom postavení vypovedá. Tie reprezentujú okolnosti, ktoré vo sfére vnútorného psychického stavu skutočne (nie iba formálne navonok) vedú obvineného k spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní. Najčastejšie medzi ne môže patriť napríklad snaha získať pre seba výhodu nižšieho trestu, dosiahnuť pre seba zastavenie trestného stíhania, podmienené zastavenie trestného stíhania, snaha zakryť trestnú činnosť inej osoby, zámer pomstiť sa iným osobám alebo zámer za odmenu alebo iný prospech vypovedať úmyselne lživo proti ostatným. Proces voľného hodnotenia dôkazov musí preto sprevádzať systém určitých procesných garancií, ktoré pre účely ústavného prieskumu zaručia, že trestné konanie ako celok bude spravodlivé.

46. Aj judikatúra ESĽP v otázke tzv. korunných svedkov poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné výhody rovnako upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESĽP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom na vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (Atanasov proti Bulharsku, rozhodnutie z 3. 3. 2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatel'a založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (Cornelis proti Holandsku, rozhodnutie z 25. 5. 2004, č. 994/03; Lorse proti Holandsku,

rozhodnutie z 27. 1. 2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, rozhodnutie z 27. 1. 2004, č. 54445/00). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou adresovanou konajúcemu súdu dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí (m. m. III. ÚS 758/2016, I. ÚS 292/2020).

47. Európsky súd pre ľudské práva rovnako vo svojej judikatúre (napr. Habran a Dalem proti Belgicku, rozsudok zo 17. 1. 2017, č. 43000/11 a č. 49380/11) pripúšťa možnosť výpovede spolupracujúceho svedka ako vo významnej miere usvedčujúceho dôkazu, ale obligatórnou povinnosťou v týchto prípadoch je vykonanie takéhoto dôkazu v kontradiktórnom konaní. V tomto smere je potrebné predovšetkým skúmať použitie tzv. vyvažujúcich opatrení, ktorými sú zabezpečenie možnosti obhajobe klásť spolupracujúcemu obvinenému otázky; nutnosť podpory jeho výpovede aj prostredníctvom iných dôkazov; zváženie rizika prípadnej tendenčnosti výpovede takéhoto svedka priamo samotnými súdmi (napr. Čentěš, J., Beleš, A. Európske aspekty inštitútu spolupracujúceho obvineného. In: Justičná revue. roč. 72. 2020, č. 3. s. 379 – 388, m. m. III. ÚS 343/2022).

48. Ústavný súd na účel posúdenia sťažovateľových výhrad vo vzťahu k spolupracujúcemu svedkovi stál pred úlohou posúdiť, či jeho výpoveď ohrozila spravodlivosť trestného konania ako celku. Samotné posúdenie tejto otázky potom vychádza zo všeobecných zásad týkajúcich sa práva na spravodlivé konanie, z ktorých vyplýva niekoľko hlavných kritérií (výpočet je demonštratívny, pozn.), na ktoré je v tom-ktorom prípade účelné prihliadnuť (m. m. I. ÚS 374/2020):

- a) či bol sťažovateľ v osobitne zraniteľnom postavení (napr. z dôvodu veku alebo rozumových schopností);
- b) právna úprava prípravného konania a prípustnosti dôkazov v konaní pred súdom a jej rešpektovanie;
- c) či mal sťažovateľ možnosť namietať proti vierohodnosti a použitiu získaných dôkazov;
- d) kvalitu týchto dôkazov, resp. či okolnosti ich získania spochybňujú ich spoľahlivosť a presnosť;
- e) práva obhajoby a ich rešpektovanie v trestnom konaní;
- f) či je sporný dôkaz podporený aj inými dôkazmi;
- g) váhu spoločenského záujmu na vyšetrovaní a potrestaní dotknutého trestného činu;
- h) ďalšie procesné záruky sťažovateľových práv (m. m. I. ÚS 292/2020).

49. Obdobne aj EŠLP v minulosti dospel k záveru o vplyve svedectva spolupracujúcej osoby na spravodlivosť súdneho konania, v súvislosti s ktorým v jednotlivých svojich rozhodnutiach *inter alia* zohľadnil rôzne skutočnosti: obhajoba poznala totožnosť svedka (rozsudok Habran a Dalem proti Belgicku); obhajoba vedela o existencii dohody s prokuratúrou (X proti Spojenému kráľovstvu, rozhodnutie zo 6. 10. 1976, č. 7306/75); vnútroštátny súd preskúmal dohodu (Adamčo proti Slovenskej republike, bod 70); vnútroštátny súd venoval pozornosť všetkým možným výhodám, ktoré svedok získal (tamže, bod 65 – 66); dohoda bola prediskutovaná na súde (X proti Spojenému kráľovstvu); obhajoba mala možnosť namietať svedka (Cornelis proti Holandsku); obhajoba mala možnosť namietať členov zainteresovaného tímu prokuratúry (Verhoek proti Holandsku, rozhodnutie z 27. 1. 2004, č. 54445/00); vnútroštátny súd si bol vedomý rizika spoliehania sa na svedectvo spolupáchateľa (Cornelis proti Holandsku); vnútroštátny súd pristupoval k svedectvu obozretne (Verhoek proti Holandsku); vnútroštátny súd podrobne vysvetlil, prečo svedkovi uveril (Verhoek proti Holandsku); existovali nespochybnené potvrdzujúce dôkazy

(rozsudky Habran a Dalem proti Belgicku, bod 105, a Salmon Meneses); odvolací súd preskúmal závery súdu prvej inštancie týkajúce sa svedka (X proti Spojenému kráľovstvu); a otázkou sa zaoberali všetky súdy, ktoré sa zaoberali rôznymi opravnými prostriedkami (Adamčo proti Slovenskej republike) (Xenofontos a iní proti Cypru, rozhodnutie z 25. 10. 2022, sťažnosť č. 68725/16, 74339/16 a 74359/16).

50. Možno tiež konštatovať, že intenzita prieskumu vyžadovaného vo vzťahu k dôkazu poskytnutého komplicom je priamo úmerná významu výhody, ktorú tento komplic získa výmenou za dôkaz, ktorý poskytne (Erdem proti Nemecku, rozhodnutie z 9. 12. 1999, č. 38321/97; Adamčo proti Slovenskej republike).

51. Pokiaľ ide o sťažovateľove námietky prezentované v ústavnej sťažnosti (bod 42 tohto nálezu, pozn.) smerujúce proti uzneseniu najvyššieho súdu, tieto sťažovateľ v rôznych podobách uplatňoval v priebehu trestného konania, čo v podstate uznáva aj najvyšší súd, keďže ich zmieňuje v naratívnej časti svojho rozhodnutia, v ktorej poskytuje ich sumarizáciu. Sťažovateľ teda v priebehu trestného konania namietal dôveryhodnosť svedka, motívy jeho výpovede, rozpory v nich a nezohľadnenie výhod, ktoré mu boli poskytnuté (s. 30 až 32 rozsudku najvyššieho súdu a s. 30, 33, 34, 36 a 37 uznesenia najvyššieho súdu). Uplatnil aj tvrdenie, že bol odsúdený na podklade jediného priameho dôkazu, ktorým je výpoveď chráneného svedka, a ktorá nie je vo veci dostatočná (s. 31 rozsudku najvyššieho súdu a s. 30, 33 a 35 uznesenia najvyššieho súdu). V tejto súvislosti namietal aj to, že súd nižšieho stupňa nerešpektoval právne záväzný názor najvyššieho súdu (ako odvolacieho súdu) v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 4/2009 z 26. februára 2010 v tom smere, že nedošlo k produkovaniu žiadneho ďalšieho dôkazu, ktorým by jeho vina bola preukázaná (s. 30 uznesenia najvyššieho súdu). Aj v konaní pred všeobecnými súdmi argumentoval, že *„ak páchatel účastný na trestnom čine opíše skutok tak, ako sa reálne stal, a ak táto jeho výpoveď korešponduje s inými dôkazmi o prevedení skutku, tak to automaticky neznamena aj to, že dotknutý páchatel, ktorý sa priznáva, hovorí pravdu aj v tom, že označí iné osoby za spolupáchateľov“* (s. 34 uznesenia najvyššieho súdu a obsahovo podobne s. 31 a 32 rozsudku najvyššieho súdu). Menovaný okruh námietok, ktorý bol uplatnený v konaní pred všeobecnými súdmi, je tak spôsobilý byť predmetom prieskumu v konaní pred ústavným súdom (materiálna subsidiarita).

52. Sťažovateľ teda mieni, že rozsudok najvyššieho súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu obsahuje iba všeobecné tvrdenia bez uvedenia konkrétnych dôkazov, ktoré by ich podporovali. Nosná časť jeho konkrétnej argumentačnej línie je zameraná na rozporovanie jeho účasti na skutku pod bodom 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu (pokus trestného činu vraždy ██████████ ██████████), k čomu v súslednosti prezentuje argumenty spochybňujúce pravdivosť a dostatočnosť výpovede spolupracujúcej osoby (odsúdenie založené len na výpovedi jedinej osoby). Čiastkovo túto argumentáciu prepája aj so skutkom v bode 13 rozsudku Špecializovaného trestného súdu (trestný čin lúpeže). Akcentuje, že žiadny zo súdov nereagoval na jeho námietky o neexistencii nepriamych dôkazov, ktoré by ho usvedčovali zo spáchania skutku v bode 20 rozsudku a v bode 13 rozsudku Špecializovaného trestného súdu. Súdy podľa jeho názoru len odkazovali na odôvodnenia rozhodnutí podriadených súdov bez toho, aby uviedli, aké konkrétne nepriame dôkazy svedčia o jeho účasti na trestnom čine vraždy a trestnom čine lúpeže.

53. V kontexte sťažovateľom uplatnených námietok je v tejto časti nálezu potrebné jasne artikulovať, že z ústavnoprávneho pohľadu nebolo úlohou najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nanovo preskúmať hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi v pôvodnom konaní a kontrole podrobovať správnosť skutkových zistení z nich vyplývajúcich, ale preskúmať jednu z procesných garancií práva na spravodlivý proces spočívajúcu v riadnom odôvodnení súdneho rozhodnutia (m. m. I. ÚS 296/2022), ktoré, ako už bolo uvedené, by malo jasne a zrozumiteľne dávať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

54. Ústavný súd pripomína, že **hodnotenie dôkazov alebo iná skutková okolnosť z hľadiska vysporiadania sa súdu s jej obsahom v odôvodnení svojho rozhodnutia (tak ako keď ide o akúkoľvek inú otázku podstatnú pre meritórne rozhodnutie súdu) je obvineným uplatniteľné v dovolacom konaní ako námietka z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku**. Z hľadiska tohto dôvodu dovolania ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie nie svojvoľne, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Takú (kľúčovú) **otázku dovolací súd nehodnotí v pozícii prvostupňového súdu alebo odvolacieho súdu** (teda ako primárne skutkovú otázku, resp. otázku hodnotenia dôkazov), **ale spôsob vysporiadania sa s ňou v odôvodnení rozhodnutia (v konečnom dôsledku) odvolacím súdom** (do úvahy sa berie komplex oboch rozhodnutí, a to preskúmaného a prieskumného, resp. druhostupňového). Na odobrenie záverov skôr konajúcich súdov musí ísť o vyrovnanie sa s dotknutou otázkou udržateľným spôsobom. Dovolací súd nemusí nevyhnutne dospieť k rovnakému spôsobu vyriešenia tejto otázky, taká úvaha však musí byť v odôvodnení prítomná (m. m. IV. ÚS 546/2020). Ústavný súd už rovnako vyslovil, že pri hodnotení rozhodnutia súdu nižšieho stupňa dovolacím súdom nie je prekážkou ani § 371 ods. 7 Trestného poriadku, ktorý pokrýva nemožnosť atakovania (len) odôvodnenia rozhodnutia bez smerovania k odlišnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 546/2020).

55. Ústavný súd, berúc do úvahy popísané judikatúrne východiská, pristúpil pri skúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti k posúdeniu toho, či ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu spĺňa už dosiaľ zmienené kritériá.

56. Problematikou riadneho odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sa dovolací súd zaoberal najmä v časti V.2.1. svojho rozhodnutia. Ako už bolo uvedené, sťažovateľove dovolacie námietky týkajúce sa spolupracujúceho svedka [REDAKOVANÉ] dovolací súd (prípustne) posúdil v časti V.1.4. dovolacieho rozhodnutia. V prvom rade sa v kontexte záverov zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 2 Toš 4/2009 z 26. februára 2010 a dovolacích námietok [REDAKOVANÉ] a sťažovateľa) zaoberal otázkou vierohodnosti svedka [REDAKOVANÉ]. Dovolací súd nerozporoval, že išlo o kľúčový (podstatný) dôkaz, na ktorom boli rozhodnutia všeobecných súdov založené. Akcentoval, že „jedine hodnotením dôkazu z hľadiska jeho zákonnosti (uskutočneným súdmi nižšieho stupňa)“ nie je viazaný, a teda len v tomto smere môže dospieť k iným, relevantným záverom ako súdy nižšieho stupňa. Poznamenal, že hodnotenie dôkazov v zmysle zásady podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku je v réžii súdov prvého a druhého stupňa a ich úvahy o tom, aké a koľko dôkazov považujú za dostatočné na preukázanie tej-ktorej skutkovej okolnosti a ako sa vysporiadajú s jednotlivými rozpormi vo vykonaných dôkazoch, ako aj to, ktoré dôkazy považujú za hodnoverné či podstatné. V kontexte výpovede spolupracujúcej

osoby však predmetná skutočnosť podľa dovolacieho súdu nevylučovala možnosť prípadného zistenia porušenia práv obhajoby zásadným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Dovolací súd vyhodnotil (okrem konštatovanej absencie porušenia zákona s následkom na použiteľnosť skorších výpovedí svedka), že súdy nižšieho stupňa sa starostlivo zaoberali otázkou posúdenia hodnovernosti svedka [redacted] a vyhodnotením pravdivosti jeho tvrdení. Poukázal pritom na rozhodné časti rozsudku Špecializovaného trestného súdu (s. 260 – 267) a rozsudku najvyššieho súdu (s. 54 – 57 a 78 – 85), ktorého časť vo svojom rozhodnutí aj citoval [zároveň popísal vedomosť súdov nižšieho stupňa o možných benefitoch pre dotknutú osobu svedka, ako aj možnosti obhajoby konfrontovať ho s obsahom jeho výpovedí (s. 106 – 107 uznesenia najvyššieho súdu)].

57. V dovolacím súdom citovanej časti rozhodnutia odvolacieho súdu sa odvolací súd na s. 54 až 57 všeobecne vyjadril k výrokom o vine, ktorú podľa jeho záverov odôvodnil Špecializovaný trestný súd dôkladne a podrobne. Z pertraktovaného úseku ústavný súd považuje v tejto časti nálezu za dôvodné citovať jeho nasledujúcu argumentáciu: *«... odvolací súd považuje za potrebné konštatovať, že po preskúmaní obsahu vyšetrovacieho a súdneho spisu došiel k záveru, že výrok o vine týchto obžalovaných bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez akejkoľvek pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov pri jednotlivých skutkoch ustálený. Preto aj odvolací súd došiel k presvedčivému a objektívnemu záveru, že nemožno mať žiadne pochybnosti o vine menovaných obžalovaných, pretože ich vina bola preukázaná tak výpoveďou tzv. korunného svedka a priameho účastníka všetkých skutkov (okrem skutku v bode 18) [redacted], ako aj celým súborom nepriamych dôkazov, pričom tieto dôkazy tvoria nepretržitú a súvislú sústavu dôkazov, ktorá bez akýchkoľvek pochybností dovoľuje vysloviť záver o vine.»* ... „Odvolací súd zdôrazňuje, že výpovede usvedčujúceho svedka [redacted] sú konkrétne a vo všetkých podstatných a najzávažnejších častiach vzájomne korešpondujúce, pričom vo vzťahu ku skutkom pod bodmi 1/ až 17/ a 19/ až 20/ sú prevažne podporované i rozsiahlou sústavou nepriamych dôkazov (výpovedí poškodených, svedkov, záverov znaleckých posudkov, odborných vyjadrení a celého radu objektívnych listinných dôkazov), **objasňujúcich konkrétne podrobné okolnosti prípravy, vykonania, následkov alebo činností pri odstraňovaní stôp jednotlivých skutkov.**“ ... „K odvolacím námietkam obžalovaných prezentovaných vo vzťahu k hodnoteniu usvedčujúceho svedka [redacted] založených v podstate na argumentácii, že jeho výpoveď je účelovo vykonštruovaná a urobená iba v snahe získať dosiahnutie výhod korunného svedka, nie je možné zaujať iné stanovisko ako také, že takéto tvrdenia **nie sú spôsobilé spochybniť jeho výpovede, a to najmä vo všetkých podstatných častiach a tvrdeniach relevantných z hľadiska zavinenia obžalovaných.** Z tohto pohľadu, vzhľadom na obsah jeho výpovedí a najmä aj s poukazom na jeho vlastné priznanie k celej trestnej činnosti, vrátane tých najzávažnejších skutkov úkladných vrážd, nie je rozhodujúcou ani skutočnosť, v ktorom štádiu konania sa svedok rozhodol priznať k vlastnej trestnej činnosti a v rámci tohto priznania usvedčovať aj ďalších spolupáchateľov.“» (zvýraznenie niektorých častí je doplnením ústavného súdu, pozn.).

58. Následne v uznesení najvyššieho súdu citovaná časť rozhodnutia odvolacieho súdu (jeho s. 78 až 85) sa v podstate týka týchto skutočností: svedok [redacted] podrobne a autenticky vypovedal o skutkoch, ktorých bol (okrem skutku 18) priamo účastný, a teda vypovedal o okolnostiach, ktoré bezprostredne vnímal; výpovede [redacted] boli preverované

vo vzťahu k jednotlivým skutkom „*obsahom celého radu iných dôkazov*“, ktoré korešpondujú s jeho výpoveďami vo všetkých podstatných tvrdeniach; odvolacie námietky obžalovaných neboli spôsobilé spochybníť výpovede [REDAKOVANÉ], a to najmä vo všetkých podstatných častiach a tvrdeniach relevantných z hľadiska zavinenia obžalovaných; odvolací súd sa v prevažnej miere stotožnil s posúdením veci Špecializovaným trestným súdom (ustálenie skutkového stavu ako základu pre uznanie viny, vyhodnotenie výpovede [REDAKOVANÉ], jeho svedectvo konvenujúce odporúčaniam plynúcim z judikatúry ESLP, odkaz na rozhodnutie súdu prvého stupňa). Dovolací súd vo vzťahu k vierohodnosti spolupracujúcej osoby citoval aj tú časť rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorej boli zhrnuté výsledky posudkov príslušných znalcov (odbor psychológie a psychiatrie), ako aj všeobecné vyjadrenie sa k benefítom poskytnutým spolupracujúcej osobe (o tom, že v zásade neplatí téza, že na základe výpovede spolupracujúcej osoby nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná len vtedy, ak je, čo sa týka určitej okolnosti, táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi).

59. Ústavný súd sa v kontexte svojej judikatúry, v zmysle ktorej nemožno posudzovať rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, oboznámil (aj) so znením citovanej časti rozsudku Špecializovaného trestného súdu (s. 260 – 267). Súd prvého stupňa sa v nej v podstate vyjadril k návrhom obžalovaných na vykonanie dokazovania, ako aj súhrnnému posúdeniu vierohodnosti spolupracujúcej osoby [REDAKOVANÉ]. K predmetnému v podstatnom uviedol, že zločineckú skupinu bolo možné odhaliť len niekým zvnútra (vzhľadom na spôsob páchania trestnej činnosti za tmy, v tmavom oblečení a s kuklami, koordinovane); svedok bol vodičom skupiny, a teda sa zúčastnil všetkých skutkov (okrem skutku v bode 18 rozsudku), pre ktoré boli obžalovaní trestne stíhaní; sám bol v inom konaní trestne stíhaný pod hrozbou vysokého trestu; v prípravnom konaní vypovedal vždy rovnako o mieste a čase spáchania skutkov a osobách, ktoré sa ich zúčastnili, nevynímajúc seba samého, a to aj v súlade s výpoveďami v zápisniciach o previerkach výpovedí na mieste a následne aj s výpoveďami na hlavnom pojednávaní; jeho vierohodnosť podporujú aj výsledky znaleckých posudkov znalcov z odboru psychiatrie a psychológie (z pohľadu psychiatra nejde o žiadnu duševnú poruchu, z pohľadu psychológa je málo pravdepodobná tendencia ku konfabuláciám – zväčšovaniu/zmenšovaniu obsahu výpovedí, čo sa týka klamania v danej konkrétnej situácii, u svedka znalec nezistil psychologicky zrozumiteľnú motiváciu ku klamaniu). Súd prvého stupňa vo vzťahu ku všetkým obžalovaným na tomto mieste (s. 267 rozsudku Špecializovaného trestného súdu) sumarizoval, že ich trestná činnosť „*bola preukázaná najmä výpoveďami svedka [REDAKOVANÉ], výpoveďami aj iných svedkov, znaleckými posudkami, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi zažurnalizovanými v trestnom spise a vyhodnotenými v tomto rozsudku*“.

60. Ako vyplýva z rozhodnutí všeobecných súdov, sťažovateľ a usvedčuje zo spáchania trestného činu pokusu vraždy a trestného činu lúpeže (skutok pod bodom 20 a 13 rozsudku Špecializovaného trestného súdu) predovšetkým spolupracujúca osoba. K posúdeniu výpovedí tzv. spolupracujúcich osôb pristupuje judikatúra najvyšších súdnych autorít prísnejšie s ohľadom na už vymedzené kritériá (bod 48 a 49 – demonštratívny výpočet a bod 50 tohto nálezu). Úlohou ústavného súdu bolo preskúmať, ako sa s touto výpoveďou vysporiadali všeobecné súdy a v nadväznosti na to či je možné považovať trestné konanie ako celok a uznesenie najvyššieho súdu ako jeho výsledok za spravodlivé. Vo vzťahu k uvedenej otázke ústavný súd dospel k záveru, že osobitnú

pozornosť si v individuálnych okolnostiach preskúmanej veci zaslúži posúdenie a pregnantné vyhodnotenie (všeobecnými súdmi, pozn.) okolnosti, **či výpoveď spolupracujúceho svedka je vo vzťahu k sťažovateľovi podporená inými dôkazmi, ako aj vyhodnotenie výhody, ktorú spolupracujúci svedok získal** (tak ako to namietal aj sťažovateľ, pozn.). Bez zohľadnenia týchto skutočností nie je zo strany ústavného súdu možné vykonať komplexné ústavnoprávne posúdenie spravodlivosti trestného konania vo vzťahu k sťažovateľovým výhradám uvedeným v ústavnej sťažnosti (bod 42 a 52 tohto nálezu, pozn.).

Podpora výpovede spolupracujúcej osoby inými dôkazmi vo vzťahu ku skutkom, pre ktoré bol sťažovateľ odsúdený:

61. Vo vzťahu k právnym záverom odôvodňujúcim výrok rozsudku o vine sa žiada osobitne akcentovať, že tento musí byť výrazom celkom jednoznačného, žiadne dôvodné pochybnosti nevzbudzujúceho záveru, že sa práve obžalovaný dopustil skutku uvedeného vo výroku rozsudku, že tento skutok vykazuje znaky niektorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, a to v spojení so znakmi všeobecnej časti (m. m. III. ÚS 25/06, I. ÚS 292/2020, I. ÚS 296/2022).

62. Ústavný súd v okolnostiach preskúmanej veci registruje zásadný konflikt medzi sťažovateľom a súdmi. Sťažovateľ v podstate tvrdí, že ho z trestnej činnosti usvedčuje iba jeden nevierohodný spolupracujúci svedok [REDAKOVANÉ] (explicitne v prípade skutku pod bodom 13 a 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu) a ostatné vykonané dôkazy sa priamo jeho osoby na rozdiel od tvrdenia súdov netýkajú, resp. týkajú sa iba skutočnosti, či sa skutok stal, a nie toho, kto ho spáchal (napr. 31 a 32 rozsudku najvyššieho súdu, s. 30 a 33 uznesenia najvyššieho súdu). V kontraste s týmto tvrdením odsúdeného je odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré opakovane uvádzajú, že z trestnej činnosti je sťažovateľ usvedčovaný viacerými inými dôkazmi [napr. s. 95 a 97 uznesenia najvyššieho súdu (pozri bod 56 tohto nálezu), s. 54 a 55 rozsudku najvyššieho súdu (pozri bod 57 a 58 tohto nálezu, s. 260 – 267 rozsudku Špecializovaného trestného súdu (pozri bod 59 tohto nálezu)].

63. Ústavný súd sa na účel posúdenia naznačeného konfliktu oboznámil so znením rozhodných častí rozhodnutí všeobecných súdov, pričom konštatuje, že z nich nie je zrejmé, ktoré konkrétne dôkazy (keďže ich súdy uvádzajú v množnom čísle) majú bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukazovať (vo vzťahu k explicitne namietanému skutku v bode 13 a 20 rozsudku súdu prvého stupňa), že to je práve obžalovaný, ktorý sa mal dopustiť trestnej činnosti, za ktorú bol stíhaný (t. j. nie, že sa stal skutok, ktorý bol predmetom trestného stíhania). Súdy síce vo vzťahu k sťažovateľovi toto konštatovanie argumentačne recyklujú vo viacerých častiach svojich rozhodnutí, robia tak však veľmi všeobecným a nekonkrétnym spôsobom, ktorý bráni ústavnému súdu ho v teste ústavnosti overiť (dovolačí súd tak činiť s poukazom na vybrané všeobecné úseky rozhodnutí odvolacieho súdu a Špecializovaného trestného súdu, pozn.).

64. K predmetnému je potrebné akcentovať, že už najvyšší súd ako súd odvolací v zrušujúcom uznesení sp. zn. 2 Toš 4/2009 z 26. februára 2010 (ktorým síce rozhodol vo vylúčených trestných veciach iných obvinených, ale vzhľadom na svoj obsah mal dosah aj na ostatných, bezprostredne ním nedotknutých obvinených – teda aj na sťažovateľa – s. 52 uznesenia najvyššieho súdu) v súvislosti s posudzovaním vierohodnosti v tom čase chráneného svedka [REDAKOVANÉ] artikuloval: „*V súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov nemôže Najvyšší súd Slovenskej*

republiky naoktrojovať prvostupňovému súdu, ako má hodnotiť ten ktorý dôkaz, teda aj výpoveď chráneného svedka [REDAKOVANÉ]... Rozhodne však musí pripomenúť, že v takom prípade, ako je predmetný, jeden priamy dôkaz výpoveďou chráneného svedka [REDAKOVANÉ] **musí byť starostlivo overený radom ďalších nepriamych dôkazov potvrdzujúcich vierohodnosť priameho dôkazu o účasti obžalovaných na spáchaní skutkov, pre ktoré sú žalovaní.**“ (zvýraznenie tejto časti je doplnením ústavného súdu, pozn.).

65. Z rozsudku Špecializovaného trestného súdu ku skutku v bode 13 a 20 (trestný čin lúpeže a pokusu vraždy) vyplýva, že sťažovateľa z predmetných skutkov usvedčuje práve spolupracujúca osoba [REDAKOVANÉ]. Ak dovolací súd chcel relevantne posúdiť sťažovateľove dovolacie námietky v kontexte uplatneného dovolacieho dôvodu zásadného porušenia práva na obhajobu [t. j. či dostal adekvátne odpovede (nie nevyhnutne správne, čo ústavný súd uznáva, že by zachádzal do prieskumu skutkových okolností prejednávaneho prípadu nad rámec dovolacieho prieskumu) na ním prezentované hlavné obhajobné námietky], z ústavnoprávneho pohľadu bolo potrebné poukázať na tú časť odôvodnenia súdov nižšieho stupňa, ktoré by potvrdzovalo účasť sťažovateľa na spáchaní toho-ktorého trestného činu (tak ako to namietal aj samotný sťažovateľ). Ak sa totiž sťažovateľ bráni tým, že ho usvedčuje len jediný dôkaz, jeden svedok, ktorý má navyše status spolupracujúceho obvineného (svedka), pričom sťažovateľ jeho tvrdenia popiera a súdy na druhej strane vehementne opakovane tvrdia, že je usvedčovaný viacerými dôkazmi, ktoré ale ústavný súd v odôvodnení rozhodnutí bezprostredne k účasti sťažovateľa na skutku nenachádza (resp. ich nachádza vymedzené len veľmi všeobecne), odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (ako aj všeobecných súdov) sa pre ústavný súd stáva nezrozumiteľným.

65.1. Povinnosť zaoberať sa účasťou obžalovaného na spáchaní skutku pritom nie je v tomto smere samoučelná či zbytočne formalistická, ale jednoznačne vyplýva z § 119 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý normuje, že v trestnom konaní treba *inter alia* dokazovať nielen, či sa stal skutok a či má znaky trestného činu [písm. a)], **ale aj kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok [písm. b)].** Zároveň v § 169 ods. 1 Trestný poriadok tiež ustanovuje, že pri porade o rozsudku posúdi súd *inter alia* najmä, či sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný [písm. a)], či tento skutok má všetky znaky niektorého trestného činu a aká je jeho právna kvalifikácia [písm. b)], **ale aj to či tento skutok spáchal obžalovaný [písm. c)].** Predmetný záver však nie je možné uspokojivo vyčítať z tých častí rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, na ktoré dovolací súd poukázal, rovnako ani zo samotného odôvodnenia dovolacieho súdu.

66. S poukazom na dovolacím súdom označené časti rozhodnutí súdov nižšieho stupňa (pozri bod 56 tohto nálezu, pozn.) ústavný súd v rámci započatého súdneho dialógu v tejto súvislosti predostiera, že pokiaľ výpoveď spolupracujúcej osoby, ktorá je pre vec rozhodujúca, korešponduje s inými dôkazmi týkajúcimi sa skutočnosti, že sa skutok stal a aký bol jeho priebeh, automaticky to nemusí znamenať, že táto osoba (ktorá sa zároveň priznáva k spáchaniu samotného skutku) hovorí pravdu aj v tom, kto s ňou mal trestnú činnosť páchať. Ako už bolo konštatované, tieto skutočnosti tvoria samostatný predmet dokazovania v zmysle § 119 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 169 ods. 1 Trestného poriadku (v tejto súvislosti napr. aj § 285 Trestného poriadku) a musia byť samostatne (nezávisle od iných dokazovaných skutočností) jednoznačne bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázané v kvalite ľudsky dosiahnuteľnej istoty a následne v konečnom rozhodnutí pregnantne vysvetlené. Ústavný súd považuje vo všeobecnosti za hrozbu pre spravodlivosť trestného konania takú prax, ak by sa vierohodnosť vypočúvanej osoby

(obvinený, svedok) odvodzovala v zmysle prístupu – hovor pravdu tam, kde sa to dá overiť inými dôkazmi, budú ti veriť aj tam, kde sa to overiť (akýmkoľvek) inými dôkazmi nepodarí. Osobitne táto výhrada platí vo vzťahu k spolupracujúcemu obvinenému, kde judikatúra európskych justičných orgánov, ako aj ústavného súdu dôrazne nabáda k náležitej opatrnosti. Možno vo všeobecnej rovine súhlasiť s názorom najvyššieho súdu (rozhodnutie sp. zn. 2To/9/2014 z 26. novembra 2014 a obdobne aj rozsudok sp. zn. 2TdoV/7/2017 zo 7. septembra 2020 a rozsudok sp. zn. 1TdoV/4/2018 z 22. augusta 2018, na ktorý najvyšší súd vecne správne odkazuje vo svojom rozhodnutí), že spolupracujúca osoba, pokiaľ sa rozhodne vypovedať v úvodnom štádiu trestného konania, nedokáže vždy posúdiť, do akej miery bude jej výpoveď overená inými dôkazmi, čím riskuje svoju vierohodnosť, a tým aj pozitívne dopady svojej spolupráce na jej postavenie v trestnom konaní. Treba však dodať, že pri hodnotení dôkazov je nevyhnutné mimoriadne dôsledne pomerovať riziko odhalenia z prípadného klamstva (osobitne pri zjavnej dôkaznej núdzi v súvislosti s okolnosťami, za ktorých bol skutok spáchaný) s celkovou výhodou, ktorú táto osoba získa výmenou za spoluprácu, ktorá sa nie zriedka rovná faktickej beztrestnosti. Treba sa tak pokúsiť rozlíšiť prípady, pri ktorých nebude možné zavrhnúť úvahu, že uvedené riziko je pre konkrétnu osobu prijateľné a smeruje výlučne k snahe za akýchkoľvek okolností získať výhody pre seba a prípady, keď taká osoba vypovedá v snahe objasniť skutočný priebeh trestnej činnosti (čo samozrejme neznamená, že v takom prípade tu nemôže byť prítomný aj legitímny faktor získania výhody). Hodnotenie vierohodnosti akejkoľvek výpovede a ktorejkoľvek osoby je prirodzene ponechaná na úvahu konajúcemu súdu, ktorý však v prípade konfliktu medzi dvoma dôkaznými skupinami (dôkaznými prostriedkami) musí vyvinúť mimoriadne úsilie, aby vysvetlil, prečo uprednostnil určitý dôkaz pred iným.

66.1. Vo vzťahu k dokazovaniu v prejednávanej veci však ústavný súd musí dôrazne oceniť prístup všeobecných súdov, ktoré po kasačnom rozhodnutí najvyššieho súdu [sp. zn. 2 Toš 4/2009 z 26. februára 2010; (ďalej aj „kasačné rozhodnutie“)] vynaložili maximálne úsilie dôkazne overiť čo najviac skutočností relevantných pre rozhodnutie vo veci samej a detailne vysvetlili, prečo a na základe akých dôkazov dospeli k záveru, že skutok sa stal a že je trestným činom. Menší dôraz ale všeobecné súdy vložili do odôvodnenia skutočnosti, na základe akých dôkazov dospeli k jednoznačnému záveru, že skutok spáchal (okrem iných) aj sťažovateľ. Ak v odôvodnení svojich rozhodnutí, s kvalitou, ktorú je potrebné vyzdvihnúť, referovali o skutkových zisteniach z vykonaného dokazovania, pri podrobnejšej analýze týchto zistení je možné zistiť, že sa týkali práve preukazovania skutku a okolností jeho spáchania, a nie preukazovania skutočností súvisiacich s účasťou sťažovateľa na stíhanej trestnej činnosti. Tieto skutočnosti musia byť pritom preukázané v rovnakej kvalite a Trestný poriadok medzi nimi významovo nerobí žiadne rozdiely. Na uvedené skutočnosti napokon upozornil aj najvyšší súd vo svojom už spomínanom kasačnom rozhodnutí.

67. Ústavný súd pritom vyhodnotil pertraktovanú skutočnosť ako zásadnú, aby tak mohol v ústavnoprávnej rovine zodpovedne posúdiť spravodlivosť trestného konania ako celku s ohľadom na už zmienené kritériá. **Výhrada ústavného súdu teda spočíva v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré bráni úplnému ústavnoprávnenému prieskumu, nie vo výhradách k meritórnym záverom všeobecných súdov, do ktorých týmto rozhodnutím nevstupuje.** Pre úplnosť súčasne dodáva, že vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa ústavný súd nemôže a nesmie nahradzovať právomoc všeobecných súdov a sám vyhľadávať skutočnosti a dôkazy, ktoré môžu či nemusia byť obsiahnuté v súdnom spise a ktoré sa nepremietli

do rozhodnutí. V prípade zistenia, že niektorá z uplatnených námietok, ktorá mohla byť relevantná pre samotné rozhodnutie vo veci, nebola zo strany všeobecných súdov náležitým spôsobom zohľadnená a reflektovaná, musí ústavný súd napádané rozhodnutie zrušiť a umožniť všeobecnému súdu vysporiadať sa s predmetnou námietkou a argumentáciou sťažovateľa v rámci jemu zákonom zverenej právomoci.

68. Ústavný súd sumarizuje, že dovolací súd síce v napadnutom uznesení reagoval na zásadnú dovoláciu námietku sťažovateľa, avšak v tomto prípade nie v dostatočnom rozsahu, keď z už uvedeného zdôvodnenia (ani pri systematickom použití časti odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu a rozsudku Špecializovaného trestného súdu, na ktoré v tejto súvislosti odkázal, pozn.) sa nedá zistiť, ktoré ďalšie dôkazy (tak ako to tvrdia všeobecné súdy) usvedčujú z trestnej činnosti priamo sťažovateľa (explicitne namietaný skutok pod bodom 13 a 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pozn.).

68.1. Na predmetnom názore nemôže nič zmeniť ani záver dovolacieho súdu prezentovaný v časti V.2.1. namietaného rozhodnutia, v ktorej okrem iného uviedol, že pokiaľ ide o otázku dostatočnosti (a tiež aj súladnosti) odôvodnenia súdu nižšieho stupňa v kontexte skutkových záverov učinенých na základe vykonaného dokazovania a premietnutých v dotknutých skutkových vetách, nezistil – v medziach svojej oklieštenej právomoci – žiadny dôvod na postup podľa § 386 Trestného poriadku v podstate z dôvodu, že kvalita rozsudku najvyššieho súdu dosahuje „*nepochybne požadovanú úroveň*“.

68.2. Na vyslovenom názore ústavného súdu nič nemení ani skutočnosť, že vierohodnosť spolupracujúcej osoby všeobecné súdy podporovali aj výsledkami znaleckých posudkov z odboru psychiatrie a psychológie *inter alia* týkajúcimi sa jej málo pravdepodobnej tendencie ku konfabuláciám (bod 59 tohto nálezu, pozn.). Aj výsledky znaleckého dokazovania z referenčného odboru a odvetvia je však potrebné interpretovať s nevyhnutným odstupom. Ústavný súd už pri svojom rozhodovaní (uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 548/2022 z 19. októbra 2022, ZNaU č. 90/2022) upozornil, že výsledky takéhoto znaleckého skúmania majú skôr smerovať k odhaleniu akejsi abnormality v povahových vlastnostiach alebo osobnostných črtách, nie k definitívnemu vyriešeniu otázky, či osoba klame alebo nie. Uvedené napokon potvrdzuje aj znalec ██████████ vo svojej výpovedi, v súvislosti s ktorou je potrebné interpretovať aj závery jeho znaleckého posudku č. 28/2006 (č. l. 1403 – 1421). V rámci procesu dokazovania je však potrebné odlišovať psychologické hodnotenie vierohodnosti výpovedí osôb znalcom so zreteľom na určité situačné faktory, duševnú poruchu či osobnostnú abnormalitu určitej osoby a celkové hodnotenie vierohodnosti výpovedí súdom s ohľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci vrátane zohľadnenia ostatných v konaní zabezpečených dôkazov (uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 548/2022 z 19. októbra 2022, ZNaU č. 90/2022). To, že určitá osoba nemá povahové sklony (tendenciu) úmyselne skresľovať vnímané skutočnosti či klamať, neznamená, že tak nemôže urobiť, pokiaľ v konkrétnej situácii chce. O to viac je nevyhnutné zaoberať sa predmetnými otázkami, ak ide o spolupracujúcu osobu so sľúbenou výhodou, resp. možnosťou poskytnutia benefitov (napr. dočasné odloženie vznesenia obvinenia, prerušenie trestného stíhania, resp. až jeho zastavenie).

69. Ústavný súd tak v tejto súvislosti konštatuje, že bez zohľadnenia skutočností popísaných v predchádzajúcich odsekoch tohto nálezu nie je možné vykonať komplexné ústavnoprávne posúdenie spravodlivosti trestného konania ako celku.

70. Predmetný záver nemôže ovplyvniť ani skutočnosť, že (ako vyplýva z odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov) spolupracujúci svedok od počiatku vypovedal bez podstatných rozporov (čo zásadným spôsobom skutkovo odlišuje túto vec od situácie vo veci Adamčo proti Slovenskej republike), a fakt, že obhajoba (obvinení a obhajcovia) mala možnosť obsah výpovede tohto svedka v priebehu konania spochybníť, keďže jej bolo umožnené vykonať jeho výsluch, mala možnosť klásť mu (doplňujúce) otázky, napadnúť jeho tvrdenia, a tiež mala možnosť vyjadriť sa k jeho výpovedi (čo bolo nepochybne dodržané, pozn.).

71. Ústavný súd rozumie spôsobu, akým dovolací súd pristúpil k posudzovaniu sťažovateľovho dovolania, keď sa v súvislosti s posúdením vierohodnosti spolupracujúcej osoby sústredil na tie časti rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, z ktorých je zrejмый najmä značný rozsah vykonaného dokazovania. Sťažovateľ však v dovolaní vrátane svojich viacnásobných doplnení jednoznačne uplatnil (hoci pomerne široko) námietky týkajúce sa svojho odsúdenia za konkrétne skutky (skutok pod bodom 13 a 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pozn.), na ktorých od počiatku trestného konania rozporoval (okrem iného) svoju účasť na trestnej činnosti, za ktorú bol stíhaný, a ktoré najvyšší súd v podstate spísal v rozsiahlom sumári svojho rozhodnutia. Aj v kontexte záverov aktuálnej judikatúry ESĽP nemožno ignorovať fakt, že na svoju konkrétnu relevantnú námietku evidovanú zo strany dovolacieho súdu nenašiel adresnú odpoveď (napriek tomu, že bola vyčerpávajúca, čo sa týka obsahu aj rozsahu). Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal aj nedostatok odôvodnenia dovolacieho súdu vo vzťahu k atakovaným rozporom v jednotlivých výpovediach spolupracujúceho svedka, odstraňovanie takýchto prípadných rozporov nebolo úlohou najvyššieho súdu v dovolacom konaní. Ústavný súd v tejto súvislosti vyhodnotil, že sťažovateľ na ne poukazoval v kontexte spochybnenia svojej účasti na dotknutých skutkoch a vierohodnosti spolupracujúceho svedka, k čomu už zaujal stanovisko. Ďalej preto nepovažoval za potrebné osobitne sa touto problematikou zaoberať.

K benefítom poskytnutým spolupracujúcej osobe:

72. Pre posúdenie otázky, či bolo dotknuté trestné konanie vo vzťahu k sťažovateľovi spravodlivé ako celok, bolo potrebné venovať sa aj vierohodnosti výpovede spolupracujúcej osoby s ohľadom na benefity, ktoré jej boli poskytnuté.

73. Výpovede spolupracujúcich alebo tzv. korunných svedkov, ktorí boli svojím spôsobom tiež zapojení do prípravy trestnej činnosti, resp. že v určitých fázach konania sa sami na takomto konaní priamo či nepriamo podieľali a rozhodli sa spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní, vo všeobecnosti treba vyhodnocovať aj z hľadiska možnosti modifikácie výpovedí, či už z ich prílišnej horlivosti, z pomsty alebo pod vplyvom iných pohnútok (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1To/ 7/2012 z 30. januára 2013).

74. Aj Európsky súd pre ľudské práva už konštatoval, že použitie výpovedí svedkov výmenou za imunitu alebo iné výhody môže vyvolať pochybnosti o spravodlivom konaní proti obvinenému a môže vyvolať zložité otázky do tej miery, že vzhľadom na svoju povahu sú takéto výpovede otvorené manipulácii a môžu byť vykonané výlučne s cieľom získať výhody ponúkané výmenou

alebo za osobnú pomstu. Netreba preto podceňovať riziko, že osoba môže byť obvinená a súdená na základe neoverených obvinení, ktoré nemusia byť nevyhnutne nezaujaté (Adamčo proti Slovenskej republike, bod 59).

75. Sťažovateľ vyjadril nesúhlas s právnym názorom dovolacieho súdu o aplikovateľnosti záverov rozsudku ESLP vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, č. 45084/14, len «*na konanie do právoplatného skončenia veci (s tým, že v prípadnom odvolacom konaní je to samozrejme závislé aj do rozsahu možného prieskumu), nie však už v dovolacom konaní na podklade iného ako „ministerského“ dovolania.*» (V.1.4., s. 93 uznesenia najvyššieho súdu). Najvyšší súd v tejto súvislosti konštatoval, že, vychádzajúc z § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku časti vety za bodkočiarkou („správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“), nemá zákonné oprávnenie prehodnocovať a ani preskúmať samotné hodnotiace úsudky súdov nižšieho stupňa, t. j. hodnotenie vykonaných dôkazov z pohľadu ich váhy či vierohodnosti [ich zákonnosť má relevanciu z pohľadu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku], ktoré sa pretavili do znenia pre neho záväznej skutkovej vety výrokovej časti právoplatného rozsudku najvyššieho súdu. Ďalej pritom popísal jeho úlohu ako dovolacieho súdu v otázke posudzovania vierohodnosti svedka či hodnotiacich úsudkov. Zároveň však dodal, že nie je mimo medzí jeho právomoci zaoberať sa vecou, ak bude v kontexte výpovede spolupracujúcej osoby (ktorá bude predstavovať jediný/rozhodujúci usvedčujúci dôkaz) zistené porušenie práva obhajoby v takom závažnom rozsahu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], že by toto dosahovalo intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

76. Z odôvodnenia dovolacieho súdu je zrejmé, že otázku vierohodnosti svedka v časti týkajúcej sa jemu poskytnutých benefitov posúdil predovšetkým ako skutkovú okolnosť, ktorú v rámci svojej právomoci nemá oprávnenie prehodnocovať. Na druhej strane v tejto súvislosti zmienil aj sťažovateľovo právo na obhajobu spočívajúce vo (i) vypočutí spolupracujúcej osoby, resp. možnosti klásť jej otázky či vyjadriť sa k jej výpovedi; (ii) vyhovení návrhom na doplnenie dokazovania na účel spochybnenia výpovede spolupracujúcej osoby (resp. naopak, zdôvodnení ich nevyhoveniu); (iii) v náležitom vysporiadaní sa súdu s námietkami obhajoby dotýkajúcimi sa otázky hodnovernosti výpovede spolupracujúcej osoby, resp. celkovo náležitom odôvodnení toho, prečo súd považoval výpoveď danej osoby za hodnovernú, a (iv) vo vyzrození obhajoby o existencii dohody a jej obsahu (aké výhody teda boli osobe výmenou za jej výpoveď sľúbené, resp. už poskytnuté).

77. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti apeloval na to, že súdy nevenovali žiadnu, resp. dostatočnú pozornosť výhodám, ktoré boli spolupracujúcej osobe poskytnuté, a jeho motivácii vypovedať tak, ako vypovedal.

77.1. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2012, rozhodnutie č. 120). Je teda zrejmé, že pokiaľ ide o skutkové okolnosti týkajúce sa vierohodnosti svedka, tieto dovolací súd (ako správne poznamenal) nemal právomoc preskúmať. Bolo ale potrebné, aby sa otázke poskytnutých výhod spolupracujúcej osobe venoval v rámci

(už spomínaného) obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúceho vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa sudy nižšieho stupňa spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného (ako to naznačil aj dovolací súd, bod 76 tohto nálezu, pozn.) (m. m. IV. ÚS 547/2020).

77.2. Ako už bolo uvedené, v prípade namietania vierohodnosti spolupracujúceho svedka je intenzita prieskumu vyžadovaného vo vzťahu k dôkazu poskytnutého komplicom priamo úmerná významu výhody, ktorú tento komplic získa výmenou za dôkaz, ktorý poskytne. Predmetné je dôležité z hľadiska skúmania tendenčnosti jeho výpovede. Dovolací súd pomenoval výhody, ktoré spolupracujúca osoba mala získať (s. 106 uznesenia najvyššieho súdu, pozn.) s tým, že prichádzalo do úvahy «*“až“ zastavenie trestného stíhania*». Boli pritom zachované práva sťažovateľa vykonať výsluch spolupracujúcej osoby, klásť jej doplňujúce otázky, spochybníť jej tvrdenia, vyjadriť sa k jej výpovedi a pozorovať jej bezprostredné reakcie. S týmito všeobecnými východiskami ústavný súd súhlasí, chýba však ich konkrétne zhodnotenie v prejednávanej veci. Komplexné ústavnoprávne posúdenie spravodlivosti trestného konania ako celku vo vzťahu k sťažovateľovým výhradám uvedeným v tejto časti ústavnej sťažnosti nebolo možné vykonať, keďže práve takéto posúdenie ústavný súd napriek poskytnutiu vyčerpávajúcich koncepcných východísk (s. 93. uznesenia najvyššieho súdu, pozn.) v namietanom rozhodnutí nenašiel. Zmienky o osobitných trestnoprávných inštitútoch (dočasné odloženie vznesenia obvinenia, prerušenie či zastavenie trestného stíhania) boli skôr všeobecného charakteru uzatvoreného konštatovaním o prioritě záujmu spoločnosti na umožnení dokázania trestnej činnosti, odhalenia jej páchatel'ov a o overení vierohodnosti spolupracujúcej osoby.

78. Sumarizujúc dosiaľ v tejto časti nálezu [IV.1.1. písm. a)] uvedené skutočnosti, tým, že najvyšší súd v rámci dovolacieho prieskumu nedal odpoveď na všetky podstatné námietky sťažovateľa, na ktorých preskúmanie mal právomoc [o vierohodnosti spolupracujúcej osoby s poukazom na i) ne/existenciu iných dôkazov preukazujúcich sťažovateľovu účasť na namietaných skutkoch, ii) na jej poskytnuté benefity a iii) vyhodnotenie poskytnutých výhod vo vzťahu k tendenčnosti jej výpovedí; to všetko z pohľadu obhajobného atribútu spravodlivého procesu], nebolo možné ústavným súdom vykonať prieskum namietaného rozhodnutia z pohľadu spravodlivosti preskúmaného trestného konania ako celku. Táto skutočnosť vo svojom dôsledku spôsobila porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na uvedený záver ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde zrušil uznesenie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa sťažovateľa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zmysle § 134 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu, preto jeho úlohou bude po vrátení mu veci na ďalšie konanie rešpektovať názor vyplývajúci z dosiaľ uvedeného odôvodnenia tohto rozhodnutia (najmä bod 67 až 69 a bod 77 tohto nálezu, pozn.).

79. Na popísaných záveroch nič nemení ani obsah zmieňovaného právoplatného nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 343/2022-43 z 28. septembra 2023 vo veci sťažovateľa [REDACTED] (o ktorého podanom dovolaní bolo tiež rozhodované napadnutým uznesením najvyššieho súdu, pozn.), keďže ústavný súd v ňom neposudzoval námietky tamojšieho sťažovateľa (vzhľadom na ich spôsob uplatnenia, pozn.) tak, ako to je v prípade aktuálneho sťažovateľa.

b) K argumentácii v bode 7 písm. d) ods. 1 a v bode 12 tohto nálezu:

80. V úzkej súvislosti s predchádzajúcou časťou tohto nálezu sú sťažovateľove námietky o tom, že všeobecné súdy odmietli akékoľvek jeho návrhy na doplnenie dokazovania s lakonickým odôvodnením, že nie sú potrebné, keďže o jeho vine svedčia iné priame aj nepriame dôkazy.

81. Sťažovateľ uvádza, že v priebehu konania (pred odvolacím súdom) navrhoval vykonať konkrétne dôkazy: výsluch svedkyne [REDAKOVANÉ], vyšetrovací pokus týkajúci sa pachových stôp, výsluch znalcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], výsluch svedkov „na jeho aliby vo vzťahu ku skutku v bode 13 rozsudku, kde bol pri lúpeži usmrtený [REDAKOVANÉ]“, výsluch [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ku skutku vraždy [REDAKOVANÉ] a k iným skutočnostiam, výsluch svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], prečítanie výpovede svedka [REDAKOVANÉ] z prípravného konania z 30. mája 2006, výkon opätovného psychologického vyšetrenia pre rozpory v jeho výpovediach a vyžiadanie správy, z akého dôvodu bol [REDAKOVANÉ] vyradený z programu na ochranu svedkov. Odvolací súd tieto dôkazy nevykonával, nerozhodol o nich a nezaujal k nim ani žiadne stanovisko. Sťažovateľ argumentuje, že tieto skutočnosti následne namietal v dovolacom konaní podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa jeho názoru mu dovolací súd nedal odpoveď na námietku týkajúcu sa povinnosti odvolacieho súdu vysporiadať sa s navrhovanými dôkazmi pred meritórnym rozhodnutím v jeho neprospech, čo sa týka skutkov, na ktoré sa tieto návrhy vzťahovali. Všeobecné súdy sa obmedzili na konštatovanie nadbytočnosti a nepotrebnosti vykonania takých dôkazov. Sťažovateľ je toho názoru, že v okolnostiach veci k takému posúdeniu v jeho prípade nedošlo a súdy ho odsúdili na podklade preukázanej viny inými dôkazmi, s čím však nesúhlasí, keďže „z dôkazov vymenovaných ŠTS na str. 225 – 248 je nepochybné, že neexistujú žiadne ďalšie priame alebo aspoň nepriame dôkazy o vine sťažovateľa“. V konkrétnostiach sa zameril na popísanie snahy o vykonanie výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ]

82. Sťažovateľ k nevykonaniu výsluchu svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] uvádza, že Špecializovaný trestný súd nevyhovel takým návrhom (okrem iného aj z 15. februára 2016) a odvolací súd sa nevysporiadal s námietkou o neumožnení mu ich výsluchu.

83. Základné východiská ústavnoprávného prieskumu rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým tento odmietol návrh na doplnenie dokazovania stranou konania, môže vychádzať (čo i len implicitne) z posúdenia troch základných kritérií: (a) či bola žiadosť o doplnenie dokazovania dostatočne odôvodnená a či sa týkala podstaty obvinenia, či (b) bol posúdený význam určitého dôkazu a či v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania, a napokon (c) či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania (tzv. Perna test).

84. Návrh na doplnenie dokazovania musí byť pritom adekvátne a dostatočne odôvodnený, čo je potrebné posudzovať a hodnotiť s ohľadom na konkrétne okolnosti individuálneho prípadu, a nie iba v abstraktných súvislostiach [(napr. s ohľadom na štádium, v ktorom sa konanie nachádza, samotný priebeh doterajšieho konania, doterajšiu argumentáciu a stratégiu strán konania, ich procesné správanie); Pello proti Estónsku, z 12. 4. 2007, č. 11423/03, bod 33]. Individuálne posúdenie veci musí v sebe implikovať aj druhé kritérium, ktorým je posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Úvaha súdu, ktorý nevyhovel návrhu na vykonanie určitého dôkazu, musí zodpovedať (čo sa týka rozsahu

a podrobnosti poskytnutých dôvodov) argumentom, ktoré uviedla obhajoba. V tejto súvislosti možno hovoriť o priamej úmere, t. j. čím silnejšie argumenty uvádza obhajoba, tým presvedčivejšie by mali byť dôvody súdu na odmietnutie jej návrhu na výsluch svedka/svedkov. Je však súčasne vhodné pripomenúť, že nemožno od súdov vyžadovať, aby dávali podrobnú odpoveď na každý prednesený návrh obhajoby, dôvody by však mali byť kvalitou adekvátne (napr. Boldea proti Rumunsku, rozhodnutie z 15. 2. 2007, č. 19997/02, bod 30). V zmysle tretieho kritéria tzv. Perna testu je nutné skúmať, či v prípade, ak súd odmietne návrh na výsluch svedka, bola dodržaná spravodlivosť súdneho konania ako celku. V tejto súvislosti je vhodné prízvukovať, že sa tak má diať vo vzťahu k priebehu celého konania, a nie na základe izolovaného posúdenia jednej konkrétnej skutočnosti alebo udalosti. Práve posúdenie veci v zmysle posledného tretieho kritéria má za následok, že test bude dostatočne flexibilný, a nie príliš formalistický.

85. Ústavný súd posúdil predmetný okruh námietok sťažovateľa v zmysle vopred definovaných kritérií. S týmto cieľom sa oboznámil so znením napadnutých rozhodnutí, s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, prílohami pripojenými k ústavnej sťažnosti, ako aj so zvukovým záznamom z hlavného pojednávania konaného 15. februára 2016 (sp. zn. PK-1T/14/2007, pozn.). Zistil, že sťažovateľ pertraktované námietky prezentoval v rámci odvolacieho aj dovolacieho konania, čo ústavný súd považoval za preukázané priamo zo znení rozhodnutí najvyššieho súdu (s. 30, 31, 34 a 35 uznesenia najvyššieho súdu, s. 32 rozsudku najvyššieho súdu, pozn.).

86. Najvyšší súd sa predmetnou problematikou explicitne zaoberal v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v rozsahu strán 109 až 125 uznesenia najvyššieho súdu. V úvode poskytol sťažovateľovi podrobnú a prilievajúcu časť koncepčných východísk (s. 109 až 120 uznesenia najvyššieho súdu, pozn.). K otázke kvality odôvodnenia rozhodnutia okrem iného akcentoval, že je žiaduce vziať do úvahy, či je argument, na ktorý súd v odôvodnení rozhodnutia neodpovedal, relevantný pre daný prípad, a či mohol mať vplyv na výsledok konania (rozsudok EŠLP vo veci Luka proti Rumunsku z 21. 7. 2009, č. 34197/02, bod 56). Obdobný záver urobil aj vo vzťahu k dovolaniu ako takému, ktoré podľa jeho názoru nemožno považovať za dôvodné, ak by ním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona nemohlo viesť k zmene napadnutého rozhodnutia (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 4/2013, č. 52, III.). Vo všeobecnosti tiež konštatoval, že nie je v rozpore s právom na spravodlivý proces, ak odvolací súd pojme odôvodnenie stručne, avšak musí z neho vyplývať, že sa rozhodujúcimi otázkami skutočne zaoberal. Následne popísal viacero procesných situácií, ktoré možno chápať pod porušením práva na obhajobu z dôvodu nevykonania obhajobou navrhovaných dôkazov (s. 116 a 117 uznesenia najvyššieho súdu), pričom podľa záverov najvyššieho súdu je na uvážení vnútroštátnych súdov rozhodnúť o tom, či je nevyhnutné alebo vhodné predvolať obhajobou navrhovaného svedka s tým, že iba za výnimočných okolností je možné dospieť k záveru, že odmietnutie návrhu je nezlučiteľné s čl. 6 [ods. 3 písm. d)] dohovoru. Tieto výnimočné okolnosti pritom najvyšší súd následne popísal (s. 118 a 119 uznesenia najvyššieho súdu).

87. Najvyšší súd, riadiac sa zovšeobecňujúcimi východiskami v kontexte individuálnych okolností konkrétneho prípadu, nezistil existenciu žiadneho takého závažného pochybenia, ktoré by zapríčinilo nespravodlivosť procesu ako celku a naplnilo tak dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V konkrétnostiach vyslovil, že vo vzťahu ku skutku v bode 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu (pokus vraždy) sťažovateľ žiadal vypočuť svedkyňu

(bezdomovkyňu) [REDAKOVANÉ], vykonať vyšetrovací pokus týkajúci sa pachovej stopy so zásobníkom, dopočúť znalcov [REDAKOVANÉ] (resp. vykonať kontrolný posudok týkajúci sa rozpornej pozície strelca z AK 47), vypočúť tých spoluobvinených, ktorí boli vypočúti k uvedenému skutku pred vznesením obvinenia proti jeho osobe. Zároveň ďalšími návrhmi žiadal prečítať výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] z prípravného konania z 30. mája 2006, vykonať jeho opätovné psychologické vyšetrenie, vypočúť svedkov na jeho alibi ku skutku Press Polyak a zistiť, z akého dôvodu bol vyradený z programu na ochranu svedkov.

88. Najvyšší súd zhodnotil, že o predmetných návrhoch bolo rozhodnuté na hlavnom pojednávaní konanom 15. februára 2016 tak, že došlo k ich zamietnutiu. Z materiálneho hľadiska, t. j. z hľadiska odôvodnenia takého rozhodnutia, poukázal na s. 256 a nasl. (258 a 260) prvostupňového rozsudku a s. 94 rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktorých časti citoval (a ktoré sú sťažovateľovi známe, v nadväznosti na čo ich nie je nevyhnutné opakovať). V rozhodnom boli návrhy sťažovateľa na vykonanie dokazovania zamietnuté z dôvodu, že skutky, ktoré boli sťažovateľovi kladené za vinu, súdy považovali za preukázané inými dôkazmi, ktoré boli uvedené v rámci jednotlivých skutkov, pričom vykonanie ďalšieho dokazovania považovali za nadbytočné. Odvolací súd pritom, stotožňujúc sa s vyhodnotením dôkaznej situácie zo strany Špecializovaného trestného súdu, túto argumentačne doplnil tým, že súd nie je povinný akceptovať akýkoľvek návrh na vykonanie dôkazu, pričom právo obstať dôkazy majú aj strany. V tejto súvislosti apeloval, že niektorí svedkovia, ktorých sa pokúsil zabezpečiť na hlavné pojednávanie, neboli zastihnutelní, resp. ich pobyt sa nepodarilo zistiť a napriek značnému úsiliu ich na hlavné pojednávanie zabezpečiť. Iné návrhy neboli vykonané pre ich „*zjavnú nadbytočnosť*“.

89. Rešpektujúc možný (obmedzený) dovolací prieskum, najvyšší súd uzatvoril, že odôvodnenie nevyhovenia dôkazným návrhom obhajoby je náležité a preskúmateľné. Pokiaľ išlo o otázku dostatočnosti odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa v kontexte ich skutkových záverov premietnutých v skutkových vetách, dovolací súd rezumoval, že nezistil existenciu žiadneho takého závažného pochybenia, ktoré by zapríčinilo nespravodlivosť procesu ako celku.

90. Ústavný súd v tejto časti nálezu posudzoval, či v okolnostiach preskúmvanej veci ide o ústavne udržateľné vysporiadanie sa so sťažovateľovými námietkami zo strany všeobecných súdov. Zistil pritom, že sťažovateľom uplatnené návrhy na vykonanie dokazovania boli skutočne zamietnuté Špecializovaným trestným súdom na hlavnom pojednávaní konanom 15. februára 2016, na ktorom boli aj uplatnené, okrem návrhu na prečítanie výpovede svedka [REDAKOVANÉ] z prípravného konania z 30. mája 2006, výsluchu [REDAKOVANÉ] a vyžiadania správy, z akého konkrétneho dôvodu bol [REDAKOVANÉ] vyradený z programu na ochranu svedkov, ktoré uplatňoval v priebehu konania (vyžiadanie správy uplatnil ako návrh napr. v doplnení odvolania doručeného odvolaciemu súdu 6. februára 2018, nevykonanie dôkazu prečítaním výpovede svedka namietal napr. v dovolaní doručenom najvyššiemu súdu 11. februára 2020, predtým uplatnil na hlavnom pojednávaní z 28. apríla 2014, výsluch spoluobžalovaných žiadal priebežne, pozn.). Uvedené návrhy sťažovateľ riadne odôvodnil (pozri napr. s. 7 až 9 zápisnice o hlavnom pojednávaní z 15. februára 2016 a v predchádzajúcej vete označené dokumenty). Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 15. februára 2016 ďalej vyplýva, že o dôkazoch, ktorých vykonanie navrhol 15. februára 2016, resp. aj skôr v priebehu konania, rozhodol Špecializovaný trestný súd tak, že popísané návrhy podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku so stručným odôvodnením (spočívajúcim v tom, že ich vykonanie nepovažuje za potrebné, resp. považuje za nadbytočné, keďže vo veci existujú iné už zabezpečené dôkazy, ktoré

sú uvedené a vyhodnotené pri jednotlivých skutkoch, na podklade ktorých uznal sťažovateľa za vinného) zamietol, vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na záverečné reči. Predmetný postup Špecializovaného trestného súdu v súvislosti s nevykonaním návrhov na dokazovanie sťažovateľ namietal tak v rámci podaného odvolania (s. 32 rozsudku najvyššieho súdu), ako aj dovolania (s. 30, 31, 34 a 35 uznesenia najvyššieho súdu, pozn.). V konaní pred ústavným súdom následne dôvodil nedostatočným vysporiadaním sa všeobecných súdov s touto otázkou.

91. Ústavný súd opätovne pripomína, že **potreba vyrovnať sa v odôvodnení ním preskúmaného rozhodnutia s otázkou nepotrebnosti vykonania navrhnutého dôkazu je odlišná od otázky samotného hodnotenia dôkazov**, ktoré [primárne z dôvodu takého zákazu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] nie je predmetom dovolacieho konania okrem dovolania ministra spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku tak, ako to zodpovedá použiteľnej judikatúre (rozhodnutia a stanoviská 7/2011, 116/2014, 14/2015, 43/2018) (m. m. I. ÚS 296/2022). Z hľadiska dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ide opätovne o už spomínaný prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Takou (kľúčovou) otázkou môže byť podľa okolností prípadu aj odmietnutie výsluchu svedka, pričom dovolací súd ju nehodnotí v pozícii prvostupňového súdu alebo odvolacieho súdu (teda ako primárne skutkovú otázku, resp. otázku hodnotenia dôkazov), ale spôsob vysporiadania sa s ňou v odôvodnení rozhodnutia (v konečnom dôsledku) odvolacím súdom (do úvahy sa berie komplex oboch rozhodnutí, a to preskúmaného a prieskumného, resp. druhostupňového). Na odobrenie záverov skôr konajúcich súdov musí ísť o vyrovnanie sa s dotknutou otázkou udržateľným spôsobom, dovolací súd nemusí nevyhnutne dospieť k rovnakému spôsobu vyriešenia tejto otázky [(stotožniť sa s obsahom a rozsahom vlastnej úvahy skôr konajúceho súdu o otázke vyhovenia alebo odmietnutia predmetného návrhu, taká úvaha však musí byť v odôvodnení relevantne prítomná) (IV. ÚS 546/2020)]. Pre komplexnosť je potrebné uviesť, že sťažovateľ predmetné dôkazy opätovne navrhol vykonať v rámci podaného odvolania.

92. Vo vzťahu k jednotlivým kritériám tzv. Perna testu (bod 83 tohto nálezu, pozn.) ústavný súd identifikoval problematiku v rámci tretieho posudzovaného kritéria, t. j. celkovej spravodlivosti konania v spojení s časťou odôvodnenia, v ktorej dovolací súd poukázal len na „nadbytočnosť“ vykonania iných dôkazov, resp. že súdy mali k dispozícii dostatok iných dôkazov pre usvedčenie sťažovateľa, ktoré boli vyhodnotené pri jednotlivých skutkoch. Nemožno vysloviť, že by rozsah vykonaného dokazovania nebol značný, avšak pre posúdenie uvedeného kritéria má vplyv aj to, aká skutočnosť mala byť vykonaním toho-ktorého dôkazu preukázaná, resp. spochybnená. Pokiaľ by nimi mal byť spochybnený jeden z priamych dôkazov, resp. jediný priamy dôkaz pre usvedčenie sťažovateľa, zamietnutím jeho vykonania bez dostatočného odôvodnenia mohli vzniknúť dôvodné pochybnosti o celkovej spravodlivosti konania (m. m. I. ÚS 72/2023). Z tvrdení sťažovateľa (ako aj rozhodnutí všeobecných súdov) vyplýva, že rozhodujúcim (resp. jediným, pozn.) priamym dôkazom usvedčujúcim sťažovateľa zo spáchania skutkov bola výpoveď spolupracujúcej osoby [REDACTED]. Navrhované dôkazy mali smerovať k spochybneniu jeho vierohodnosti, resp. k spochybneniu účasti sťažovateľa na jednotlivých skutkoch (napríklad svedkyňa [REDACTED] vyšetrovací pokus týkajúci sa pachových stôp, výsluch svedkov „na jeho

aliby vo vzťahu ku skutku v bode 13 rozsudku, kde bol pri lúpeži usmrtený [REDACTED]“, opätovné psychologické vyšetrenie [REDACTED] a pod.). Všeobecné sudy budú určite súhlasiť, že ak napríklad pri skutku č. 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu sťažovateľa spája s miestom činu či vražednou zbraňou (zásobník k samopalu vzor AK - 47, pozn.) spolupracujúci svedok, avšak na druhej strane je to práve tento spolupracujúci svedok (a žiadna iná osoba, pozn.), ktorého s vražednou zbraňou spája zaistená pachová stopa (správa o výsledku porovnávania pachových stôp z 30. apríla 2005), obžalovaný si v spravodlivom konaní zaslúži podrobnú odpoveď na to, prečo za takýchto okolností sudy uverili uvedenému svedkovi, že skutok mal spáchať práve sťažovateľ a navyše odmietli vykonať dôkazy, ktoré mohli smerovať k jeho spochybneniu (pozri aj bod 65.1. tohto nálezu, pozn.). Pozitivitu tretieho subtestu (celková spravodlivosť konania) podporuje v okolnostiach preskúmvanej veci aj fakt, že ústavný súd vyslovil nepreskúmateľnosť tej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v súvislosti s ktorou sťažovateľ uplatnil námietky týkajúce sa vierohodnosti spolupracujúcej osoby. Práve spojenie pomenovaných skutočností tak vyvoláva pochybnosti o celkovej spravodlivosti konania (naznačené na s. 94 v poslednom odseku uznesenia najvyššieho súdu, pozn.).

93. Rozvíjajúc medzisúdny dialóg, ústavný súd rozumie, že vzhľadom na rozsah vykonaných dôkazov, viacerých obžalovaných vo veci a množstvo ich návrhov na doplnenie dokazovania nebolo objektívne možné a ani nevyhnutné vyjadrovať sa ku každému jednému argumentu či dôkaznému návrhu (ktorý súd nepovažoval za relevantný), tak ako to vo svojej podstate vyplýva z notoricky známej judikatúry ústavného súdu. Najmä, ak je na druhej strane potreba vyvažovania dĺžky prebiehajúceho konania a nemožno vylúčiť, že v okolnostiach tej-ktorej veci možno aj účelové snahy o jeho predlžovanie. Na druhej strane však práve v takých komplikovaných konaniach (či už skutkovo, alebo právne) týkajúcich sa organizovanej trestnej činnosti je kľúčové, aby si sťažovatelia aspoň vo fundamentálnych rysoch našli odpoveď na to, z akého dôvodu (mimo konštatovania všeobecnej „nepotrebnosti“ či „nadbytočnosti“) nebolo nevyhnutné zaoberať sa ich dôkaznými návrhmi (ktoré však ústavnému súdu nevyplynuli ani zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania z 15. februára 2016, pozn.). Navyše, ak ide o návrhy, ktoré sú zo strany sťažovateľa riadne odôvodnené.

94. Ústavný súd v tejto súvislosti súčasne opätovne pripomína, že bez zrozumiteľného, logického a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdu nemožno za obvyklý postup prijať stav, ak sudy vykonajú dôkazy navrhnuté obžalobou a dôkazy navrhnuté obhajobou odmietnu s odôvodnením, že už existuje dostatočná dôkazná báza pre odsúdenie obžalovaného. Rešpektovanie záruk vyplývajúcich z čl. 6 ods. 1 dohovoru vyvoláva potrebu vyvážene posúdiť a preskúmať nielen verziu skutočností prezentovaných obžalobou, ale aj takú verziu vo vzťahu k rozhodujúcim okolnostiam prípadu, ktorou sa bráni obhajoba. Nie je možné vylúčiť ani situáciu, že dôkazný stav bude natoľko presvedčivý, že dôkazné návrhy obhajoby môžu byť súdom v individuálnych okolnostiach prejednávanej veci vyhodnotené ako nadbytočné. Na to však musí nadväzovať pregnantná súdna argumentácia, ktorá tento postup vysvetlí bez vyvolania pochybností o spravodlivosti samotného konania (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 72/2023 zo 7. septembra 2023, ZNaU č. 22/2023). Tieto pochybnosti vyvolalo v okolnostiach preskúmvanej veci odôvodnenie dovolacieho súdu vo vzťahu k sťažovateľovej dovolacej námietke o nevykonaní navrhovaných dôkazov, ktoré mali viesť k spochybneniu vo veci rozhodujúceho dôkazu – výpovede spolupracujúceho svedka. Dovolací súd aproboval konštatovanie súdov nižšieho stupňa (súdu

prvého stupňa potvrdeného odvolacím súdom, pozn.) o ich „nadbytočnosti“ z dôvodu, že skutky, pre ktoré bol sťažovateľ trestne stíhaný, mali byť preukázané inými už vykonanými dôkazmi, ktoré súd prvého stupňa popísal pri tom-ktorom skutku. V okolnostiach sťažovateľovej veci však ústavný súd v súvislosti s touto časťou odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu už vyslovil jej nepreskúmateľnosť [IV.1.1. písm. a)]. Spojenie týchto okolností viedlo ústavný súd k záveru o ústavnej neudržateľnosti napadnutej časti uznesenia pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

95. Ústavný súd preto rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu v tejto jeho časti došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). Najvyšší súd bude mať po kasačnom náleze ústavného súdu príležitosť všetky do úvahy prichádzajúce skutočnosti nanovo posúdiť a svoj postup ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodniť.

c) K argumentácii v bode 7 písm. d) ods. 2 a v bode 13.1. tohto nálezu:

96. Sťažovateľ namieta nevysporiadanie sa dovolacieho súdu s jeho argumentáciou o uložení mu trestu mimo zákonnej trestnej sadzby v súvislosti s nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku – pokusu vraždy [REDAKOVANÉ], ktorú uplatnil ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Obsah tejto námietky prezentovanej v ústavnej sťažnosti podľa jeho názoru zodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku presahujúcemu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Poukázal na s. 40 uznesenia najvyššieho súdu, kde túto námietku uplatnil.

97. Pokiaľ sťažovateľom uplatnené dovolacie námietky (sumarizované na s. 40 uznesenia najvyššieho súdu, pozn.) najvyšší súd vyhodnotil ako také, ktoré sa vo svojej podstate týkali skutkových záverov (ustálenej skutkovej vety najmä v bode 20 rozsudku súdu prvého stupňa), ktoré je (druhovo) oprávnený v dovolacom konaní účinne vznášať iba minister spravodlivosti (s. 138 uznesenia najvyššieho súdu), ústavný súd nemá v tejto súvislosti dôvod považovať predmetný záver za ústavne neakceptovateľný. Nad rámec uvedeného podotýka, že najvyšší súd osobitne posudzoval, či bol trest za skutky, ktorých sa mal dopustiť, uložený v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe a či bol zaň uložený trest, ktorý zákon vo veci sťažovateľa pripúšťal.

98. Na základe uvedených skutočností ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa *a contrario* nevyhoviel.

d) K argumentácii v bode 7 písm. d) ods. 5 tohto nálezu:

99. Sťažovateľ vo vzťahu k spolupracujúcej osobe [REDAKOVANÉ] namietal jeho odmietnutie vypovedať z dôvodu obavy z nebezpečenstva trestného stíhania po tom, čo boli všetky jeho výsluchy vykonané iba prostredníctvom telemostu (z dôvodu jeho zaradenia do programu na ochranu svedkov) a jeho osobná prítomnosť na hlavnom pojednávaní bola v následne prebiehajúcom trestnom konaní možná iba z dôvodu, že bol z programu na ochranu svedkov vyradený pre hrubé porušenie podmienok ochrannej dohody. S poukazom na závery rozsudku ESĽP vo veci VIDGEN proti Holandsku z 10. júla 2012, č. 29353/06, v tejto súvislosti namieta spôsob vysporiadania sa dovolacieho súdu s popísanou skutočnosťou, ktorý ju uzatvoril tak, že odmietnutie vypovedať bolo právo [REDAKOVANÉ] (s. 91 uznesenia najvyššieho súdu). Uvádza, že svedka nemožno nútiť vypovedať, ak má na to zákonné dôvody, avšak, ak takto koná,

potom súd musí zachovať právo iných obžalovaných na spravodlivé súdne konanie (tento postup ovplyvnil práva obžalovaných). Súd mal teda vyhodnocovať vierohodnosť tohto svedka aj v kontexte jeho odmietnutia vypovedať.

100. Skutočnosti týkajúce sa využitia práva spolupracujúcej osoby [REDAKOVANÉ] odmietnuť vypovedať boli najvyšším súdom vyhodnotené (ako už bolo uvedené) v rámci časti V.1.4. uznesenia najvyššieho súdu. Predmetná časť rozhodnutia dovolacieho súdu a rovnako aj popísaná námietka už boli predmetom preskúmania ústavným súdom z hľadiska ich ústavnej udržateľnosti v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 343/2022 (sťažovateľ [REDAKOVANÉ]). Keďže táto časť posúdenia dovolacieho súdu sa prípustne týkala tak sťažovateľových (ako aj [REDAKOVANÉ]) námietok, ústavný súd nemal dôvod v nadväznosti na už konštatované skutočnosti odchyliť sa od svojich dosiaľ vyslovených záverov.

101. K otázke využitia práva nevypovedať zo strany [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní sa dovolací súd podrobne vyjadril (s. 89 až 92 uznesenia najvyššieho súdu). Zdôraznil, že svedok po riadnom poučení o možnosti odoprieť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku toto právo uplatnil a uviedol, že naďalej trvá na svojich predošlých výpovediach. Podľa záverov dovolacieho súdu si svedok potenciálne mohol svojou neskoršou výpoveďou zhoršiť svoje postavenie a privodiť si napr. trestné stíhanie aj z iných, súvisiacich či nadväzujúcich skutkov, príp. si mohol priťažičť kvalifikačne. Predmetné právo svedka bolo podľa dovolacieho súdu nevyhnutné rešpektovať, čo podľa neho zodpovedalo všeobecne akceptovanej rozhodovacej činnosti. Zároveň však aj po využití svojho práva odmietnuť vypovedať svedok [REDAKOVANÉ] v celom rozsahu zotrval na svojich predchádzajúcich výpovediach a na ich obsahu nechcel nič zmeniť (s. 90 uznesenia najvyššieho súdu). V tejto súvislosti dovolací súd zdôraznil neexistenciu zákonného dôvodu, pre ktorý by skoršie usvedčujúce výpovede (vykonané v súlade so zákonom) nemohli byť použiteľné ako podklad na vydanie rozhodnutia. Poukázal pritom na to, že žiadne porušenie zákona s následkom vo vzťahu k použiteľnosti daných dôkazov nebolo v tejto súvislosti zistené.

102. Ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska odobruje záver dovolacieho súdu, podľa ktorého samotná skutočnosť, že spolupracujúci obvinený po zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu (odvolacieho súdu) využil svoje ústavné právo nevypovedať, na veci nič nemení. Z hľadiska obhajobných práv dovolací súd upriamil pozornosť na možnosť obvinených (aj sťažovateľa) a ich obhajcov obsah výpovede svedka v priebehu konania spochybniť, vykonať jeho výsluch, resp. klásť mu (doplňujúce) otázky, namietat jeho tvrdenia, ako aj vyjadriť sa k jeho výpovedi. Zároveň bolo umožnené im sledovať aj jeho bezprostredné reakcie (aj zo strany súdu), keďže jeho výsluch bol uskutočňovaný prostredníctvom technického zariadenia na prenos obrazu a zvuku (za prítomnosti náhradného sudcu v súlade s Trestným poriadkom). Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že postup dovolacieho súdu v súvislosti s otázkou využitia práva [REDAKOVANÉ] odmietnuť vypovedať možno považovať za ústavne akceptovateľný, na základe čoho podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa *a contrario* nevyhovelo.

IV.1.2. K namietanému porušeniu práv z dôvodu straty doplnenia podaného odvolania:

103. Sťažovateľ uvádza, že odvolací súd stratil doplnenie odvolania, ktoré mu zaslal 22. marca 2023 a v ktorom popísal skutočnosti týkajúce sa hodnovernosti svedka [REDAKOVANÉ], ako aj návrhy na vykonanie dôkazov, ktoré by ju spochybnili. Najvyšší súd ako odvolací súd nemal

toto doplnenie k dispozícii v čase meritórneho rozhodnutia, v dôsledku čoho sa nevysporiadal so sťažovateľom doplnenými argumentmi, čím porušil ním označené práva.

104. Z príloh priložených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že v nadväznosti na sťažovateľovu žiadosť z 22. septembra 2020 najvyšší súd listom sp. zn. 1 TdoV 8/2018 z 13. októbra 2020 sťažovateľa informoval, že najvyššiemu súdu bolo 23. marca 2018 doručené jeho podanie (doplnenie odvolania proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/14/2007 z 9. augusta 2016) s tým, že v listinnej podobe nebolo nájdené.

105. Ústavný súd nepovažuje dotknuté námietky smerujúce proti odvolaciemu súdu za relevantné. Predmetná argumentácia bola totiž spôsobilá [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] byť predmetom preskúmania dovolacím súdom. Túto dovolací súd na podklade sťažovateľovho dovolania aj posúdil, v nadväznosti na čo ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj tejto časti ústavnej sťažnosti *a contrario* nevyhovetl.

106. Pre komplexnosť je možné dodať, že posúdenie otázky strateného doplnenia odvolania dovolací súd vyhodnotil ústavne akceptovateľným spôsobom. Platí, že najvyššiemu súdu bolo do podateľne doručené, fyzicky nebolo dohľadane, a teda jeho obsah nebol odvolaciemu súdu pred meritórnym rozhodnutím známy. Dovolací súd však nepovažoval stratu podania za ujmu na sťažovateľových právach v dovolacom konaní, keďže sťažovateľ mal možnosť v dovolacom konaní namietať aj to, čo bolo obsahom strateného podania. Ako najvyšší súd v stanovisku k prijatej ústavnej sťažnosti konštatoval, rozhodnutiu o odvolaní sťažovateľa predchádzalo aj verejné zasadnutie odvolacieho súdu, na ktorom ich mohol taktiež účinne uplatniť. Podľa názoru najvyššieho súdu však v prípade, ak v ňom boli uvedené skutočnosti alebo dôkazy (súdu skôr neznáme), ktoré by samy osebe alebo v spojení s inými už skôr známymi mohli odôvodniť iné ako pôvodné rozhodnutie, je na sťažovateľovi, aby sa prípadnej nápravy domáhal prostredníctvom podania návrhu na povolenie obnovy konania.

107. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že zásadu kontradiktórnosti konania nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, a na základe tohto hodnotenia možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade účastníka konania bola jeho pozícia účastníka konania objektívne oslabená (m. m. III. ÚS 392/2018). Sťažovateľ v priebehu celého konania aktívne uplatňoval svoje práva, o čom svedčí aj značné množstvo podaných doplnení dovolania, ktorých obsah sa na niektorých miestach aj opakoval. Pokiaľ teda dovolací súd skonštatoval, že „*strata tohto podania nespôsobuje žiadnu ujmu na jeho právach v dovolacom konaní, nakoľko mal možnosť namietať čo chcel, teda aj to, čo v stratenom podaní namietal*“, ústavný súd tu nenašiel možnosť porušenia sťažovateľom označených práv. Bez toho, aby predmetnú námietku zľahčoval, dopĺňa, že sťažovateľ mal možnosť predniesť svoju argumentáciu o ne/vierohodnosti svedka či návrhy na doplnenie dokazovania v podanom odvolaní (vrátane jeho doplnenia), následne mal možnosť podať dovolanie, ktoré rovnako podal (a dopĺňal niekoľkými podaniami). Navyše, čo je rozhodujúce, v súvislosti s obsahom pertraktovaného doplnenia odvolania sťažovateľ sám uviedol (v doplnení ústavnej sťažnosti doručenom ústavnému súdu 30. júla 2024, pozn.), že námietky, resp. návrhy na dokazovanie, ktoré v ňom uplatnil, predniesol aj v dovolacom konaní, a teda že súdom v podstate bol obsah doplnenia tohto odvolania známy. Explicitne vyslovil, že tvrdenie predsedu vo veci konajúceho senátu nie je objektívne, ak tvrdí, že „*nevyužil možnosť poukazovať na to, čo bolo v stratenom odvolaní navrhované*“.

IV.1.3. K namietanému porušeniu práv z dôvodu nezákonného odsúdenia na podklade dôkazov, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom:

108. Sťažovateľ namieta svoje odsúdenie na podklade nezákonne vykonaných dôkazov z dôvodu, že Špecializovaný trestný súd na hlavnom pojednávaní neupozornil svedkov na následky krivej prisahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona napriek tomu, že mu to ustanovuje § 265 ods. 2 Trestného poriadku, s čím sa nesprávne a nedostatočne vysporiadal tak odvolací súd (s. 53 a 93 rozsudku najvyššieho súdu), ako aj dovolací súd (s. 129 a 130 uznesenia najvyššieho súdu). V tomto kontexte poukázal predovšetkým na závery rozhodnutia najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 12/2022 z 18. apríla 2023 (konštatujúc a uvedomujúc si odlišnosť vecí spočívajúcu v tom, že v prípade sťažovateľa nešlo o opomenutie súdu v zmysle, že svedok vôbec nezložil prisahu, ale v tom, že pred zložením prisahy neboli svedkovia poučení o trestných následkoch krivej prisahy).

109. Najvyšší súd ako dovolací súd v tejto súvislosti neidentifikoval také pochybenia, pre ktoré by bolo možné konštatovať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Poukázal na to, že nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov podľa neho môže viesť k naplneniu označeného dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2020 pod č. 24-I.). Keďže sa dotknutá námietka týkala aj korunného spolupracujúceho svedka, najvyšší súd ďalej konštatoval, že nie každá zistená nezákonnosť spôsobuje (automaticky) následok v podobe nepoužitelnosti toho-ktorého dôkazu a zároveň, že zmyslom poučenia svedka je chrániť jeho oprávnené záujmy.

110. Vo svojej podstate teda sťažovateľ tvrdí a namieta, že podstatou predmetného poučenia je motivácia vypovedať pravdu (aby bol pravdivo zistený skutkový stav veci), pričom dovolací súd (preskúmavajúci aj rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti) uvádza, že v jadre ide o upozornenie na možné trestné stíhanie, pričom prípadné nedostatky v tomto smere nemajú dopad na zákonnosť, resp. použiteľnosť svedeckej výpovede.

111. Význam svedeckej prisahy pred začatím výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní je pritom dvojaký, a teda morálny, t. j. má svojou váhou pôsobiť na svedkov, aby vypovedali pravdu a nič vedome nezamlčali, ale aj právny, spočívajúci v upozornení na možné trestné stíhanie. Možno teda uviesť, že ani argumentácia najvyššieho súdu, ako ani tvrdenie sťažovateľa nemožno pokladať za nesprávne.

112. Pokiaľ ide o rozhodnutie, na ktorého závery sťažovateľ v tejto súvislosti poukazoval (bod 108 tohto nálezu), sám skonštatoval odlišnosť skutkových okolností oproti jeho veci, čo ďalej nie je potrebné dopĺňať.

113. Aj keď je pravdou, že vysporiadanie sa s predmetnou otázkou mohlo byť zo strany všeobecného súdu komplexnejšie, ústavný súd porozumel záveru najvyššieho súdu a ako taký ho (v celom jeho kontexte) nehodnotí ako neakceptovateľný. Sťažovateľ našiel na svoju námietku ústavne udržateľnú odpoveď, na základe čoho ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa *a contrario* nevyhovetl.

IV.1.4. K namietanému porušeniu práv z dôvodu určenia výšky trestu na podklade nezákonne použitých priťažujúcich okolností a bez zohľadnenia neprimeranej dĺžky trvania trestného konania:

114. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje aj tým, že mu bol uložený trest na podklade nezákonne použitých priťažujúcich okolností podľa § 34 písm. ch) a j) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Namieta pritom, že dovolací súd sa s touto námietkou vysporiadal arbitrárne.

115. Dovolací súd sa uvedenej problematike venoval v časti V.2.4. svojho rozhodnutia. Prisvedčil pritom sťažovateľovi, že obe uvádzané priťažujúce okolnosti u neho boli nesprávne konštatované, v nadväznosti na čo sa zaoberal otázkou, či toto porušenie zákona zásadne ovplyvnilo sťažovateľovo postavenie (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku), čo však v individuálnych okolnostiach jeho veci neidentifikoval. K predmetnému záveru dospel na podklade tej skutočnosti, že pri určovaní konkrétnej výšky trestu celkom zjavne nezavážilo zistenie uvádzaných priťažujúcich okolností. Dôvody tohto záveru (s. 135 a 136 uznesenia najvyššieho súdu) spočívajú v odlišnosti významu skúmania pomeru, resp. zistenia prevahy poľahčujúcich alebo priťažujúcich okolností v aktuálnej právnej úprave a v Trestnom zákone č. 140/1961 Zb., podľa ktorého bol ukladaný trest sťažovateľovi. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia mu zároveň vyplynulo, že toto pochybenie nemalo vplyv ani na samotnú výmeru trestu, keďže tá bola určená na základe celkom odlišných úvah (s. 289 rozsudku Špecializovaného trestného súdu).

116. Pokiaľ v tejto súvislosti sťažovateľ argumentoval aj porušením čl. 7 ods. 1 dohovoru, ústavný súd odkazuje na s. 289 rozsudku Špecializovaného trestného súdu, kde súd prvého stupňa pri ukladaní trestu prihliadal najmä na vysoký stupeň nebezpečnosti spáchanej trestnej činnosti (skutok v bode 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pozn.) a jeho obzvlášť sťažujúcu nápravu a prevýchovu. Ústavný súd uzatvára, že popísané závery najvyššieho súdu rozhodne nemožno označiť za arbitrárne a konvenujú ústavnoprávnym požiadavkám pre odôvodnenie.

117. V rámci označenej časti V.2.4. sa dovolací súd venoval aj sťažovateľovej dovolacej námietke týkajúcej sa nezohľadnenia neprimeranej dĺžky súdneho konania pri rozhodovaní o výmere trestu, ktorú sťažovateľ uplatnil aj v konaní pred ústavným súdom. Táto podľa právneho názoru najvyššieho súdu nenaplnila parametre žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. K predmetnému druhu námietok sa dovolací súd vyjadril konkrétnejšie z pohľadu § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, v súvislosti s ktorým zistil, že uloženie trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťštyri a pol roka bolo zákonom prípustné (s. 131 a 132 uznesenia najvyššieho súdu), t. j. trest nebol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a nebol mu uložený ani taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťal.

118. Ústavný súd po preskúmaní rozhodných častí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemôže prisvedčiť ani takto sťažovateľom koncipovanej námietke spočívajúcej predovšetkým v nesúlhlase so stanovenou výškou trestu. V nadväznosti na uvedené podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* nevyhovelo ani sťažovateľovej argumentácii uplatnenej v ústavnej sťažnosti, ktorú preskúmal v tejto časti nálezu.

IV.1.5. K ostatným právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta:

119. Ako je zrejmé z dosiaľ uvedených skutočností, dôvodom vyhovenia ústavnej sťažnosti v časti týkajúcej sa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru je výlučne nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu.

120. Koncepcia ústavnej sťažnosti bola primárne zameraná na tvrdenie o nedostatku odôvodnenia namietaných rozhodnutí, resp. vysporiadania sa všeobecných súdov s jednotlivými v nej uvádzanými skutočnosťami. V závere takmer každej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ následne vymenoval, ktoré články ústavy, listiny, resp. dohovoru boli porušené (mimo tých, ktorých porušenie už ústavný súd vyslovil, pozn.). Nepriřadil k nim však konkrétnu ústavnoprávnu argumentáciu, resp. nepredniesol žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu. Takéto poňatie ústavnej sťažnosti má za následok, že ústavný súd osobitne podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* nevyhovel ostatným v jednotlivých častiach ústavnej sťažnosti uvedeným právam (označeným v bode 1 tohto nálezu, pozn.).

121. Samostatne k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ktoré odôvodnil aspoň minimálnym spôsobom, ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa jeho doterajšej judikatúry z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom (m. m. I. ÚS 80/2024). Sťažovateľ mal toto právo vo svojej dispozícii a aj ho využil, keď proti namietaným rozhodnutiam podal ústavnú sťažnosť, ktorej bolo v časti vyhovené, t. j. sťažovateľovi bola poskytnutá ochrana jeho práv (mimo iného vyslovenie porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru). V nadväznosti na uvedené ústavný súd ani tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* nevyhovel.

IV.2. K namietanému porušeniu práv rozsudkom najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom:

122. Pri posudzovaní namietaného porušenia práv vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd vychádza z tej skutočnosti, aké námietky sťažovateľ podľa obsahu ústavnej sťažnosti uplatnil proti tomuto rozhodnutiu (argumenty, ktoré boli dôvodmi dovolania či tie, ktoré neboli dovolacím dôvodom). Vzhľadom na spôsob argumentácie uplatnenej v ústavnej sťažnosti však nebolo možné (napriek výzve na zjednotenie a sumarizovanie jeho rozhodných námietok tak, aby bol jednoznačne zrozumiteľný rozsah a dôvody návrhu na začatie konania, pozn.) jednoznačne odčleniť tie, ktoré smerovali explicitne len proti odvolaciemu súdu a namietal nimi skutočnosti, ktoré nemohol uplatniť (v rámci § 371 ods. 1 Trestného poriadku) a ani neuplatnil v dovolacom konaní. Hoci sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namietal aj porušenie práv rozhodnutím odvolacieho súdu, prevažná časť námietok týkajúcich sa odvolacieho súdu bola zároveň už preskúmaná zo strany dovolacieho súdu. V nadväznosti na uvedené skutočnosti sa ústavný súd vysporiadal s námietkami, ktoré vyhodnotil ako explicitne sa týkajúce a smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, priebežne [pozri najmä bod 32 a časť IV.1. (IV.1.2.) tohto nálezu, pozn.].

123. Vzhľadom na spôsob koncipovania ústavnej sťažnosti, dôvody vyslovenia porušenia práv (podľa bodu 1 výroku tohto nálezu) a princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci

všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd, ústavný súd zároveň vychádza z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia práva uznesením najvyššieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie sa otvára priestor na to, aby sa všeobecný súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv podoprených ústavnými princípmi, ktoré sú imanentnou súčasťou základných práv a slobôd. Z dôvodov uvedených v tejto časti nálezu ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavnej sťažnosti sťažovateľa na tomto mieste *a contrario* nevyhovел.

Záver

124. Ústavný súd sumarizuje, že k vysloveniu porušenia sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu) došlo z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k podstatným dovolacím námietkam sťažovateľa, v nadväznosti na čo nebolo možné zo strany ústavného súdu vykonať prieskum namietaného rozhodnutia z pohľadu jeho spravodlivosti ako celku [bod 1 výroku nálezu a IV.1.1. písm. a) a b) tohto nálezu]. V konkrétnosti ústavný súd identifikoval ústavnú neudržateľnosť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu v otázke vysporiadania sa dovolacieho súdu s námietkami ohľadom vierohodnosti svedka v nadväznosti na jemu poskytnuté výhody a v otázke podpory jeho výpovede inými dôkazmi usvedčujúcimi sťažovateľa zo skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu v bode 13 a 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu a ku ktorým explicitne uplatnil sťažnostné námietky [IV.1.1. písm. a) tohto nálezu]. V úzkej súvislosti s tým ústavný súd zároveň identifikoval nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu v otázke vysporiadania sa so sťažovateľovými námietkami o nevykonaní navrhovaných dôkazov (o nedostatočnom zdôvodnení ich nevykonania, pozn.), ktoré mali spochybniť vierohodnosť, resp. výpoveď spolupracujúcej osoby ako rozhodujúceho dôkazu vo veci [IV.1.1. písm. b) tohto nálezu].

125. S prihliadnutím na uvedený záver ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde zrušil uznesenie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa sťažovateľa a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V zmysle § 134 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu, v nadväznosti na čo bude jeho úlohou po vrátení mu veci na ďalšie konanie rešpektovať názor vyplývajúci z odôvodnenia tohto nálezu [IV.1.1. písm. a), a to najmä bod 65 až 69 a bod 77.2. a 78 a IV.1.1. písm. b), a to najmä bod 92 až 95 tohto nálezu, pozn.].

126. V ostatnom [IV.1.1. písm. c) a d), IV.1.2., IV.1.3., IV.1.4, IV.1.5. a IV.2.] ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavnej sťažnosti sťažovateľa *a contrario* nevyhovел (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

127. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1285,13 eur (bod 3 výroku nálezu).

128. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sumarizovanej ústavnej sťažnosti právnu zástupkyňou, vyjadrenie k vyjadreniu najvyššieho súdu), čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právna zástupkyňa sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje sumu 1285,13 eur (bod 3 výroku nálezu). Právnu zástupkyňou uplatnený úkon právnej služby v podobe porady s klientom, k čomu sa viažu aj cestovné náhrady a náhrada za stratu času, ústavný súd nevyhodnotil ako úkon rozhodný pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal. Zároveň nepriznal odmenu ani za sťažovateľove ručne spísané doplnenia ústavnej sťažnosti doručené ústavnému súdu sťažovateľom alebo aj prostredníctvom právnej zástupkyne, keďže v ich prípade nešlo o úkony právnej služby.

129. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu